

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, július 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Anglia fél az osztrák-magyar tengerészetétől.
- Vizvezeték a Ferenc József városrészben.
- Forradalom Törökországban.
- Nem használ a sirás.
- Százötvenezer korona felesleg.
- Eulália hercegnő regénye.
- Samassa József bibornok jubileuma.
- A tapintatos öltözködés.
- Az új véderőtörvény és az önkéntesek.
- Lengyel Menyhért érdekes tervai.
- Botbüntetés a szüffrezetteknek.
- Az elátkozott kávéház.
- Tarkaságok.

Fenyegetés.

Arad, július 23.

Különös haditervet jelentett be tegnap Mezőssy Béla, a koalíciós kormány volt államtitkára. Azt mondta, hogy a függetlenségi pártok, amelyek fegyvere kicsorbult a parlamentben, októberben a bécsi delegációs üléseken folytatják az obstrukciót. Vajon ott is rendőrökkel fogják eltávolítani őket? Mezőssyék, akik az eliramlott hatalom fölött siránkoznak, bizonyára beváltják fenyegetésüket és Bécsben is olyan sajnálatos alkalmat teremtenek, mint legutóbb a magyar fővárosban tették. A koalíciós kormány volt őrszeme, aki nagyszerűen beleilleszkedett a hatalomba, és aki már Darányi apánk utódjának érezte magát, így fakad ki nagy hazafiui fájdalomában:

— Vagy „kiméletlen harc lesz már a delegációban — vagy ő leteszi mandátumát. E szörnyű fenyegetéssel rendeli el

Mezőssy Béla, hogy a bécsi delegációban hetekig terjedő vitában tárgyalassék meg a magyar közelmúlt; Lukács László miniszterelnöksége; ott vitessék kenyértörésre a dolog, ha kell, a kivézetetés kísérleti felidézésével is: tehát (ezt nem mondja ki, de ez következik fejtegetéseiből) obstrukcióval, technikázással, botránykeltéssel és — kivézetetésről lévén szó — füttyüléssel és trombitálással is. Szóval felidézni azt a helyzetet, a mikor talán „bécsi rendőrökkel” fogják őket eltávolíttatni. Mindennek a megokolása pedig az, hogy (szó szerint): a magyar „tartománygyűlés” hangja nem hat messze . . .

Szóval tehát őrszemeknek nem elég nagy a magyar „tartománygyűlés” szinpada, neki messzebbható bécsi szinpadra van szükség, ahol nagyobb a reklám és könnyebb a feltűnés, mint idehaza, ahol már jól ismerik az urakat. Arra persze nem gondolnak, hogy Bécsben és a külföldön is tisztában vannak velük. Ha csak ez egyszer nem vonja rájuk a figyelmet az, hogy a magyar országgyűlést tartománygyűlésnek nevezik. Ez talán kedves lesz némely osztrák centralistának.

Egyébiránt Mezőssynek ez a közjogi izetlensége nem érdemli meg, hogy sok szót vesztgezzünk rá. Egész fenyegetése is csak azért, hogy akiket megtevesztene, azokat felvilágosítsuk. No meg, hogy rávilágítsunk, mikép is állunk a delegacionális fenyegetésekkel. Tisztán törvényeink és jogszabályaink alapján így fest tehát a Mezőssy haditerve:

I. Az 1867: XII. törvényeknek a de-

legációkról szóló szakaszai között van egy, a 37. szakasz, amely így szól:

„37. §. A bizottságok hatásköréhez csak azon tárgyak tartozhatnak, melyek a jelen határozatban, mint közösek, határozottan e bizottságokhoz vannak utasítva. Ezekben túl a bizottságok intézkedéseikben nem terjeszkelhetnek s a magyar országgyűlés és a magyar kormányzat részére fentartott ügyekbe bele nem avatkozhatnak.”

Vagyis, vitatkozni ugyan vitatkozhatnak a meddig jól esik, de a magyar politikai élet eseményeit, a magyar kormány dolgait, a magyar képviselőház, egyáltalán az országgyűlés, sőt: törvényhozás belügyeit, mint oda nem tartozókat, ott szóvá nem tehetik, mert mindez nemcsak nincs „határozottan e bizottságokhoz utasítva”, hanem e bizottságok attól imperative el vannak tiltva. Még pedig azért, mert furcsa lenne, hogy a kiküldött (a delegáció) bírálja felül küldőjét (országgyűlést) — tojás a csirkét; mert mindegyik delegációt egyenlő jogok illetvén meg, az osztrák delegáció is tárgyalhatná Magyarország belügyeit (Mezőssy úgy látszik ezt akarja) s akkor kész volna a Centralparlament, szemben a Mezőssy-féle magyar tartománygyűléssel.

Az őrszem haditervének első nagy hibája az izléstelenségen felül, hogy egyenesen törvénybe ütközik, s hogy a magyar külön államiság és külön parlament elhomályosítására lenne alkalmas, ha megvalósítható volna és meg is valósíthatnák.

A mennyiben az őrszem és társai ezzel nagyobb reklámot remélnék elérni a

Az elérhetetlen.

Írta: Rudnyánszky Endre.

Az éjszaka hajnalra hajolt, de nem volt kedvem aludni.

— Bolond história ez, amelyet most mondt el señor Sedrillo — szóltam. — Nagyobb bolond ez a berlini esztéta, mintsem hinné. Hiszen a szerelemben az egyedüli jó, kizárólagosan boldogító az, ha hit nélkül, bizalom nélkül, minden rosszat és jót, tudást és tudatlanságot félretéve ragaszkodni tudunk valakihez. Hiszen ez a ragaszkodás nem bolondság, nem örület, hanem talán az egyetlen józanság, amely nem vesződik féltékenységgel, lelki problémákkal és egyéb hiába valóságokkal.

— Lehet, hogy igaza van — felelt Sedrillo. — De ne feledje el, hogy minden örültség egyéni eset és a szerelmi örület is egyéni. Egyiknél így van, másiknál úgy van. Az egyik ember abban veszíti el a józanságát, hogy rákád arra a nőre, akit gondolkozás, fontolgtatás nélkül, sőt minden gondolkozás és fontolgtatás ellenére tud szeretni. A másik pedig talán éppen azért zökken ki a kerékvágásból, mert nem tud ilyen asszonyra találni . . .

— Valószínűleg van ilyen is a zöld hajón? — kérdeztem.

— Van. Devonshire lord. De talán máskor... Nézze hajnalodik.

— Ha ön nem fáradt el a beszédben Sedrillo kapitány, én akár holnap hajnalig is hallgatom.

— Jó. Végezzünk Devonshire lorddal is. Mondhatom, hogy a lord hajóm legnyugtalanabb utasa. Már ötször szökött meg bucsuzás nélkül, de mindig újból visszatért. Valószínűleg hatodszor is el fog hagyni minket, vagy még többször is. Ez már hozzátartozik a betegségéhez, azaz jobban mondva: éppen ez a betegsége. Kitűnően érzi magát nálunk, nem töpreng, nem rágódik talányokon, mint utasaink legtöbbször. Csöndesen, mondhatnám: igazi angol flegmával éli végig a napokat. Csinos fiu még mindig, de okosnak igazán nem merném nevezni és azt hiszem, nem esik neheze a gondolkodás nélkül való élet. Hanem egy-két hónap, sokszor egy fél év múlva egyszerre vége a nyugalomnak. Izgatott lesz, nyughatatlan, lázas, türelmetlen és alig várja, hogy partot érjünk. Legutóbb éppen az Atlanti Óceán közepén érte el a mánia és bizony jó egy hétbe telt, amíg Pernambucoban kiköthettünk. A lord már dühöngött, ölni akart, formálisan meg akart ölni mindnyájunkat.

— Én tudom — ordította az utolsó napokban magából kikelve, zavarodott, esztelen dührohamában — én tudom, hogy most, éppen most találják rá az egyetlen asszonyra, az igazira, az utolérhetetlenre, arra, aki képes lesz az életemet betölteni. Én tudom, biztosan tudom ezt. Már vár rám az asszony, ez az asszony és maguk itt tartanak a tengeren, itt hurcolnak napok óta össze-vissza. El akarják tolni rabolni az életet, a szerelmet, az üdvösséget. Mert gazok, mert aljasak, mert hazugok, mert emberek . . .

Higyje el nekem mister Hugó, a legnehezebb dolog volt lecsillapítani. Meg volt győződve, sőt

ha ma megkérdeznék, ha ma is azt erősítené, hogy meg van győződve rosszakaratunkról. Hiába magyaráztam neki, hogy a legközelebbi kikötő Pernambuco, azután honnan tudja, hogy ebben a forró, kellemetlen délamerikai kikötőben találkozik azzal a nővel, akinek a létezésében hisz. Az eféle mániás emberekkel nem lehet okoskodni. A lord azzal válaszolt, hogy ha másnap nem leszünk Pernambucoban, hát beleugrik a tengerbe és addig uszik, amíg partot ér. És szavamra mondom négy napig, amíg a kikötőt elértük, ugyan csak kellett rá ügyelni, hogy fenyegetését be ne váltsa.

Szerencsére már nem volt a számomra új-ság Devonshire lord különködése, mert hiszen ez a pernambucói eset volt az ötödik hajómon léte óta. Először, nem mondom, meglepett, amikor Cadéxban, ahol szemet vettünk föl, kijelentette, hogy elhagyja a zöld hajót. A zöld hajó utasai nem szoktak visszakiváncolni az életbe. Az első esetben még azt sem tudtam, hogy a lord vissza fog kerülni a hajómra. Mikor azonban ezek a kirándulások ismétlődtek, megszoktam és megértettem a lordot. Az utolsó esetben is csak az örült türelmetlenség bosszantott.

— És megtalálta Devonshire lord az asszonyát Pernambucoban? — kérdezte kíváncsian.

— Persze, hogy megtalálta — nevetett a kapitány. — Mindig megszokta találni, legalább is mindig azt hiszi, hogy no most, meg van. Pedig hát — nos igen, az olyan emberek, mint a lord is, soha sem találhatnak semmit. Tengert akar nak meríteni a két tenyerük keskeny közébe, e-

maguk kisdéd játékaik számára, konstatálnunk kell, hogy nem lesznek ott egyedül: ott lesz a munkapárt is, s ha az ő szavuk messzire hallatszik, a munkapárt legalább olyan messzire fog elhallatszani, nem is szólva a hitelről, a melyre szavai Európa-szerte találnak.

Egyébiránt nem nagyon valószínű, hogy az az egy tucatnál alig több ellenzéki delegátus mind kötélnék álljon ilyen botrányok számára. Elvégre Kossuth, Apponyi, Zichy, Rakovszky és még tán mások sem fognak füttyülni, trombitálni, de még csak technikázni sem. Ki fogja tehát „kenyértörésre” vinni a dolgot, mivel és hogyan? Ahhoz örszemék számban, sulyban és tehetségben kissé kevesen volnának, még ha a törvény nem is tiltaná el őket ettől.

Mezőssy tervének hatása alatt a vérmesek már arról beszélnek, hogy az egész ellenzék felmegy Bécsbe, s mint hallgatóság megakadályozza a tanácskozást. Hát akkor ezeket az urakat, akik ott nem delegátusok, csak egyszerű közönség, szabályszerűen el fogják távolítani, anélkül, hogy ezzel a delegációk üléseinek nyilvánossága szenvedne, mert a nem rendetlenkedőket nem fogják kiharcolni.

Megsemmisített kamarai határozat. Szabadkáról jelentik: Az ügyvédi kamara tudvalevőleg július 7-én tartotta rendkívüli közgyűlését, amelyen nagy többséggel elfogadták Mukits Simon volt országgyűlési képviselőnek és társainak elítélő indítványát. A kamara határozata ma a többi sorsára került: Székely Ferenc igazságügy-miniszter rövid leiratával megsemmisítette azt.

Bizalom a kormányban. Eperjesről jelentik: Ma tartotta meg Bártfán beszámoló beszédét Bornemissza Lajos, a kerület országgyűlési képviselője. A beszámolón a vármegye minden részéből nagy számban jelentek meg a munkapárt tagjai, köztük a vármegye összes képviselői. Ott volt Semsey Boldizsár Sáros megye főispánja és Tahy József alispán is. A beszámolót a képviselő déli egy órakor tartotta meg a Hungaria-

szálloda nagytermében, amely egészen megtelt az érdeklődőkkel. A beszámolóban kifejtett elveket a választók általános helyesléssel fogadták. A beszámoló után a választók bizalmat szavaztak a képviselőjüknek és üdvözölték a kormányt, valamint Tisza Istvánt.

Anglia fél

az osztrák-magyar tengerészetől

— Mese a Viribus Unitis hibáiról. —

Távirati tudósítás.

London, július 23.

Churchill lord tengerészeti miniszter tegnap este fejtette ki az angol alsóházban Anglia tengerészeti programját, melyben arról az eshetőségről is megemlékezett, hogy *Olaszország és Ausztria és Magyarország a Földközi tengeren együttes támadást intézhetne Anglia ellen.* Bár ezt az eshetőséget Churchill nem tartja valószínűnek, úgy ő, mint Asquith miniszterelnök kijelentette, hogy Anglia a maga földközi tengeri érdekeit egy ily támadással szemben is meg tudja védelmezni.

Churchill lord beszédének ránk vonatkozó része így szól:

Gondoskodnunk kell — ugymond — oly haderőről, mely képes békében és háboruban egyaránt megvédeni azokat a nagy érdekeket, a melyekkel hosszú idő óta ott birunk. A Földközi-tengeri helyzetben fontos változások készülnek. E pillanatban sem Ausztria és Magyarországnak, sem Olaszországnak nincsenek Dreadnoughtjai tényleges szolgálatban, de néhány hét alatt, talán még előbb, az első olasz Dreadnought szolgáltra készen fog állani. Azután pedig a két hatalom rövid időközökben erős, modern hajókkal szaporítja flottáját, úgy, hogy 1915. év végéig Ausztria és Magyarországnak négy, Olaszországnak 5—6 Dreadnoughtja lesz. Egyáltalában nem akarjuk föltételezni, hogy e két hatalom, melyeknek történelmének nem volt híján az ellentéteknek és a melyek velünk soha sem voltak viszályban, e két hatalom, melyekkel hosszú időn át a legszivesebben és legbarátságosabb viszonyban állottunk, *provokálás nélkül támadásra egyesülneek brit hajók, vagy birtokok ellen.* (Helyeslés a kormánypárton.) Nem

akarunk hozzájárulni ahhoz a javaslatához sem, hogy honi vizeinken való biztonságunkhoz szükséges tulsuly mellett a Közép-tengeren is helyi tulsulyt tartsunk fönn Ausztria és Magyarország és Olaszország egyesült flottái fölött. Ezt tenni annyit jelentene, hogy három hatalmi standardot létesítsünk 60 százalékos tulsullyal a legerősebb flottaerő fölött. Az ilyen politikát az államnak semmiféle életszüksége nem teszi jogosulttá. A Közép-tenger fölötti uralmat nem szabad úgy tekinteni, mintha el volna választva a tengeren való általános uralomtól. Minden oly kísérletünk, mely arra irányul, hogy szupremáciánkat speciális tengerterületre korlátozzuk, nemcsak hamis stratégia, hanem hamis politika is volna. A helyes út a középtengeri angol érdekek védelmére abban áll, hogy a legkisebb számú modern hadihajó küldésük ki, mely elegendő az eléje szabott föladatak teljesítésére.

A tengerészeti miniszter beszéde alkalmából egy angol lap feljuttatja a monarchia első hajóóriásáról szárnyra kelt mesét és így ír:

„Ausztria, hogy növelje tengeri haderejét, utánozta a mi nagyszerű Dreadnoughtunkat. De rosszul utánozta, mert megfélemedezett valamiről. A 12 legnagyobb ágyut acéltoronyba kell elhelyezni. A tervezők csak az ágyu sulyát vették számításba, egyre-egyre 54 tonnát. *De elfelejtették a talpakat is hozzászámítani, amelynek mindegyike husz tonna, így hát kétszáznegyven tonna a sulykülönbség, amit számításon kívül hagytak.* Ez a roppant suly veszedelmesen lejjebb sülyeszi a hajót a vízben. Uszik, uszik, de nem olyan könnyen, mint kellene. A tulsuly annyi, mintha 4000 emberrel többet helyeznének el a hajón, mint rendes körülmények közt. Azon tanakodtak hát, hogy a hibát úgy kellene helyrehozni, hogy a tornyok acélfallal vékonyabbra, az ágyukat pedig könnyebbre készítik, de ez nem segítene a dolgon, mert a tornyok ellenállóképessége csökkenne, az ágyuk pedig szétrobbanhatnak. Ugy látszik, hogy ez az óriási hajó, mely milliókba kerül, *hasznavehetetlen.*”

Ezt az abszurdumot, mikor egyik bécsi újság világgá bocsátotta, már tudományos érvekkel megcáfolták.

érhetetlen ormokra kapaszkodnak a rövid és gyenge karjukkal. A végén egy csöppnyi csöpp sem marad a tenyerükben és alábuknak a álmodott meredekről.

Igy van ez a lordokkal is. Pernambucoban már tudtam, hogy ez a föllobogás, az igazi, az egyetlen asszony keresése nem tart egy-két hétnél tovább és elhatároztam, hogy megvárom Devonshire lord visszatérését.

— Nem volt kíváncsi a lord „igazi asszonyára”? — kérdeztem.

— Az igazat megvallva: nem. Tudtam mindent. Tudtam a lord egész életét, amely alapján véve üres, haszontalan és a semmivel egyenlő volt. Beleszületett a rangba, vagyonba, tékozlásba, ostobaságba és feszségbe, tehát élt rangosan, vagyonosan, tékozolva és ostobán és feszesen. Ez minden. Szép fiú volt, olyan, akin megakad a nők szeme. Odaomoltak elébe és ő — hiszen ostoba volt és tékozló — valamennyit fölemelte egy csókra, egy ölelésre. Amint ő mondja: igazi csókot, utolérhetetlen ölelést, egyetlen asszonyt keresett és soha még csak az árnyékát sem találta annak, amit annyira keresett. Hiszen tudjuk mind, akik csak valaha asszonyt öleltünk, szeretünk, csókolunk és megkivántuk, hogy milyen unott fáradtsággal, elkedvetlenítő hüvösséggel, gyűlöletes szürkeséggel, az eltelés és tehetetlenség tompaságával köszönt ránk a csók utáni perc, a le-lankadó ölelés pillanata. Ez a perc, ez a pillanat megszázaszorozza, vagy megezerszerezve él a lordban. Az ő élete ez: megáhitani minden nőt, leszakítani minden csókvirágot, ami csak az ajka elé nő és megutálni, meggyűlölni valamennyit már abban a percben, amikor szakítja. Hiszen

nem mondom: lehet így is élni. Az élet oly hitvány, aljas és nyomorult, hogy akárhogy, mindenféleképpen végig lehet élni. De az ilyen lepke-életű emberek be is szokták érni ezzel az élettel és nem kergetik az elérhetlent, nem keresnek olyan nőt, aki végkép lekösse őket, akiket egy nő sem tud lekötni.

Devonshire lordnak ez a kettős lélek volt az átka. Minden új szerelmét azzal a megáhitással, szent remegéssel várta: hátha ez lesz, sőt egészen bizonyosan ez lesz a keresve-keresett igazi. És amiközben végigjárta a szerelmeket a legszemérmesebbtől a legszemérmetlenéig, a szépségtől a rutsáig, a szüztől az utca rongyáig, amiközben elszerette, agyoncsókolta az életét, ifjuságát, vérét és idegeit, soha-soha nem talált egyebet, mint fáradt betelést, undorító vágykilobbanást. Aztán elfogyott az ölelő karok ereje, lehervadt a csókra éhes szájának tüze és az egész életből egyetlen gyötrelmes, keserű rögeszme maradt meg neki. Az a rögeszme, hogy most, amikor már nem tud többé szeretni, ölelni, csókolni, most találja rá, most rátalálhatna az igazira.

Igy jött a zöld hajóra a lord. Néha-néha még föllobog benne az élet, kitör belőle az olthatatlan vágya, a belégýkerezett hitt az igazi, a csodaasszony után. Ilyenkor mennie kell, ilyenkor elmegy és megkeresi az asszonyát, hogy azután elunva, fásultan, végképen elkeseredve visszatérjen hozzánk megvárni a legközelebbi föltámadását halgaságának.

— Nos és Pernambucóban? — kérdeztem ismét.

— Ott is csak így történt. Véletlenül láttam, hallottam, tudtam mindent a pernambucói kaland-

ról. Mondom, meg akartam várni a lordot és ott cirkálgattam a zöld hajóval a csöndes partok mentén. Béke és nyugalom volt a hajón és valahogyan kedvem kerekedett partra szállni. Az örökös tengerjárást is megunja az ember. Kimentem egy kicsit Pernambucóba és magára hagytam a hajót lakóival. A kormányos eligazgathatta a tennivalókat. Nem volt semmi dolgom a városban és nem csináltam semmit. A lord után sem érdeklődtem, de a véletlen utamba hozta.

A forróságtól szinte párolgó városban, a napégette, megaszalt házak között úgy égett, lángolt és lobogott a lord, mintha ő lenne az a nap, amely rekkenő és halálos tüzével végigjárja naponta égi utját. Egy ronda kis mulató helyen akadtam rá és szerelmi lobogására, ott a Berbe folyócska partján részeg matrózok, bárgyu félvérkeverék benszülettek és züllött asszonyszemélyek között. Az egyetlen nő, az igazi nő, aki után bomlott egy spanyol, azaz inkább kreol gitana volt. Tipusa a nehéz, lószőrőshaju, sárga arcú, beesett szemű kreol nőnek, de cseppet sem fiatal, cseppet sem szép, cseppet sem megnyerő. Egy vad érzékiségben, szakadatlan szeretkezésben eltöltött élet hervasztó, megörlő nyoma látszott testén, arcán, minden mozdulatán. Kissé nehézkesen, szétesően, de izgatva és bomlasztva járta táncát a keshedt, furcsa deszkaemlévényen. Devonshire lord ott ült a pódium mellett a moecosk, itallal át és át itatott asztal mellett. Vakító, korrekt fehér ruhája kirikított a szennyes környezetből. Láthatólag mindenki vele törődött, reá figyeltek és rajta mulatott, de a lord csak a gitánát látta, aki szemtelenül csapzékli módon kacérkodott vele.

A koresmárostól megtudtam, hogy a lord már

Vizvezeték

a Ferenc József városrészben.

— A miniszter döntése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23

Mikor a város elhatározta, hogy évekig tartó hosszu pert és annak minden kellemetlenségeit vállalja azért, hogy a vízvezeték a közönség tulajdonába menjen, elsősorban városfejlesztési célok lebegtek a törvényhatósági bizottság előtt. A csőhálózat kiterjesztése, a víznek elvitele a legutolsó kunyhóba és ezenkívül az akkori Óvár-tér, a mostani Ferenc József városrész fejlesztése, kiépítésének megkezdése voltak azok az érvek, amelyek meggyőzték a közönséget afelől, hogy a vízért áldozatokat is kell hozni. A per folyamán azonban olyan magas akadályok emelkedtek eme gondolatok megvalósulása elé, hogy többszöri kísérletezés után is letett a törvényhatóság a kiterjesztés, illetve az Óvár-téri vízvezeték megteremtésének kísérletéről.

A mult esztendő november hónapjában egy új helyzet elé került a város. Kedvező ajánlatok feküdtek a tanács előtt óvártéri telkek megvételére vonatkozólag és szó volt arról is, hogy egy nagyerejű fővárosi pénzcsoport hajlandó az egész telektömböt egyszerre megvásárolni és ott az építkezést megkezdni, ha a város a vízellátásról gondoskodik. Az említett időpontig mindig az volt az elvi álláspont, hogy a per folyama alatt ezt a kérdést megbolygatni nem szabad, mert csak komplikálhatja az alappert. A város jogügyi bizottságában azonban az a vélemény kerekedett felül, hogy a zárlati bíróság, az aradi királyi törvényszék sem zárkozhatik el egy hatvanezer lakóju város vízszükségletének kielégítése elől és az összes jogok érintetlen hagyása mellett a szerződés alapján is módot fog találni a közönség elemi jogainak és szükségleteinek kielégítésére.

Ezért a jogügyi bizottság azt a javaslatot terjesztette be a törvényhatósági bizottság közgyűlésére, hogy a vízvezetési zárgondnok részére eszközöltessék ki oly irányu utasítás a zárlati bíróságtól, illetőleg szerezzon oly felhatalmazást, hogy az Óvár-tér és környékén önálló vízvezetési mű létesülhessen, amelynek csővezetéke egy vízóra alkalmazásával a jelenlegi vízvezetési hálózat jelenlegi főcsövébe bekapcsolható legyen és a vá-

ros a vizet a környék lakóinak a megállapítandó egységárban kiszolgáltathassa. A törvényhatóság ezt a javaslatot határozat-erőre emelte és egyuttal utasította a város tanácsát, hogy eme zárgondnoki utasítás kieszaközlésére tegye meg a kellő lépéseket, állítsa össze a szükséges adatokat és terveket, határozza meg a felajánlandó egység-árat.

Ezt a közgyűlési határozatot az aradi vízmű-rezervnyársaság megfelebbezte a belügyminiszterhez azzal az indokolással, hogy a város közönsége életben lévő szabályrendeletet sért meg, mert Aradon a vízszolgáltatás az említett társaság monopoliuma. A belügyminiszter ma érkezett leiratával szabaddá tette az utat az Óvár-tér fejlesztésére, megadja a módot és alkalmat az ottani vízvezeték létesítésére.

Azt mondja a miniszter, hogy a város közönségének fentebb idézett határozatát hivatalból is, de a vízműtársaság felebbezése folytán felülvizsgálta, azt jóváhagyta azzal a kikötéssel azonban, hogy a zárgondnok részére kieszaközlendő kezelési utasítás, valamint a szükséges vízvezetési munkálatok terveinek és költségvetésének, valamint az eme hálózatból eladásra kerülő viz egységárának megállapításáról hozott határozatot hozzá terjessze fel a közönség.

A minisztert erre a lépésre, mint ő maga is mondja, a város szorult helyzete és a vizinség készítette. Így kellett határoznom, ugymond, mert a vízvezetési hálózat tervezett kibővítése szükséges és annak elrendelése a város közönségének kétségtelenül jogában áll, annál is inkább, mert a város közönsége még a vízvezetési mű tulajdonosával kötött szerződés értelmében is igényelheti a vízvezetési hálózat kiterjesztését.

Annak a kérdésnek eldöntése azonban, hogy a vízvezetési hálózat kiterjesztése a város közönsége által tervezett módon megengedhető-e, illetőleg, hogy az milyen feltételekhez kötendő, a zárlati bíróság jogkörébe tartozik és ehhez képest eme kérdések részletes elbírálásába a miniszter nem is bocsátkozott.

A tanács utasítása értelmében a mérnöki hivatal már régebben dolgozik a terveken és nincs kizárva, hogy már az augusztusi közgyűlés megadhatja a módot az Óvár-tér kiépítésének eme elsőrendű feltételéhez.

egy hete itt tölti minden percét, pazarolja a pénzt, bomlik a gitana után. A lányról nagyon becsmerőleg beszélt. A kikötő városok szöpredékéből való volt, de annyi női ravaszág élt benne, hogy ki akarta használni Devonshire lord szerelmes rajongását. Játszott vele és a leghitványabb játékot játszotta, mert ameddig a lord számára a szüzsies lánykát, a tartózkodót, a félnket játszotta, addig mások, a lebut vendégei számára ép oly romlott és aljas volt, mint odáig.

A lord megismert, asztalához hívott és lázálomi rajongással beszélt szerelméről. Feketlen vágy élt benne és kisugárzott minden szavából a törhetetlen hit, hogy ez a gitana, ez a mindenki babája, ez a megtaposott, elvirágozott teremtes csakugyan az ő egyetlen és igazi asszonya lesz. Azt hiszem ezekben a napokban a kívánczóság gyötrődésétől eltekintve boldog volt a lord. Előtte volt a szerelem, az egyetlen és életet betöltő szerelem nagy és szent edénye — annak látta, annak hitte: tehát az volt. Kétség és félelem nem aggasztotta, egy pillanatig sem tudott arra gondolni, hogy hátha ez is csak ugy lesz, mint eddig valamennyi, hátha ez is csak kiábrándulást, józanságot és csügghedést tartogat.

En azután ott hagytam a lordot és visszatértem a hajóra. A korallzátonyok előtt kóboroltunk a zöld hajóval még valami négy napig. Akkor ezután megjött a lord. Fáradt, dőbhenetesen kimerült volt. Amint kis csónakon odasiklott hozzánk, odasimult a zöld hajótesthez, olyan volt, mint a haldokló, a hosszas betegség sorvasztó heteiben elernyed, elbénult haldokló. Alig tudott felmászni a lépcsőkön. Kabinjába bujt és napokig hevert az

ágyon mozdulatlanul. Alig evett valamit és már komolyan aggódtam életéért. Fölkerestem a kabinban és megpróbáltam a lelkére beszélni.

— Édes jó lordom — szóltam hozzá — higgye el, nem érdemes elcsüggedni ennyire. Biztosan tudom, hogy ön meg fogja találni még az igazi asszonyt. Ne essék kétségbe, hogy ez a per-nambucó nem volt az igazi. Az igazi azért el valahol és ön rátalál még. Hiszen nem most csaldik először...

— Kapitány — mondotta ő végtelen szomorúsággal és kétségbeesett tehetetlenséggel. — Ez volt igazi. Ez a gitana. Én tudom, hogy ez volt az igazi! Nem csaldódtam benne, nem is csaldódtattam, mert önmagamban csaldódtam. Ez volt az én keresve keresett igazi asszonyom, a legigazabb, az egyetlen! De jaj mit ért már nekem! Nem tudok többé csokolni, ölelni, szeretni! A karomban tartottam, a teste ott izzott az enyémen és hiába, érti hiába! Ért engem kapitány: hiába! Nem tudtam megcsokolni, nem tudtam megölelni! Nekem már végem van! És épen most, épen most: amikor rátaláltam! Betöltötte volna az életemet, boldoggá tett volna és nem lehet, nem lehet, szörnyűséges és iszonyu: soha, soha többé nem lehet!

Vadabb, keserűbb kitörését a fájdalomnak soha nem hallottam. Jajongott, kesergett, siratta az örökre elvesztett szerelmet, a csókokat, az ölelést és azt az asszonyt, aki hite szerint a boldogságot hozta neki, de akit már nem ölelhetett a magáéva. Tragédia volt ez és én csügghedtem, belül halkan zokogó szívvel mentem ki a szerencsétlen lord kabinjából...

Forradalom

Törökországban.

(A hadsereg a szultán ellen.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, július 23.

Az új kormány megalakítása sem teremtett békét a minden részében forradalmi hangulatban élő Törökországban. A ma érkezett hírek szerint a szultánt a lázadó tisztek trónfosztással fenyegették meg és egy Londonon át érkezett távirat azt adja hírül, hogy a kormány már menekülni készül a fővárosból.

Ezeket a táviratokat kaptuk:

Szaloniki: Egész Észak-Albániában *szendülés és anarkia van.* A zendülők ellen küldött csapatok barátkoznak a fölkelőkkel, akik tegnap is zsákmányul ejtettek három ágyut, egy golyószórót és ötszáz Mauzer-puskát. Egy őrnagyot, aki nem akarta a fegyvert letenni, felakasztották. Egész Észak- és Közép-Albánia a fölkelők kezében van.

Konstantinápoly: A janinai váli jelenti, hogy a forradalom kitört Argirskasztróban, Termetiben, Valónában és Tepedelemben. A mozgalmat *Iszmül Kemál* intézi Korfuból. Hír szerint a *koszovói arnótkák Prisztina megostromlása után Üszküib ellen vonultak.* Tegnap az új kabinet kinevezése előtt az itteni helyőrség tisztjei gyűlést tartottak és táviratban arra kérték a szultánt, hogy *oszlassa föl a parlamentet, mert különben elmozdítják a trónról.* Ötven csendőrtiszt is, akikre a komité számított, a pártitű tisztekhez csatlakozott. Viszont a drinápolyi komitépárti tisztikar intette a konstantinápolyi tiszteket, hogy óvakodjanak államszintől, mert különben *Konstantinápoly ellen fognak vonulni.* A komité azzal akarja a szultánt megfélemlíteni, hogy az *albán tisztek csak azért lázadtak föl, hogy Abdul Hamidot visszaültesék a trónra.*

Üszküib: Gyakorán egy egész hadosztály, amelyet a kormány a fölkelők ellen küldött, *átpartolt a forradalmárokhöz.* Ebben a hadosztályban még csak albán tisztek sincsenek, hanem Konstantinápolyból valók. Ez a hadosztály szemére veti a volt miniszternek, hogy az ország pénzén gazdagodtak meg, hogy Boszniát eladták és most Tripoliszt is el akarják adni.

Verizovic: Fázil basa főparancsnok ide menekült, mert a prisztinai helyőrség föllázadt. Prisztinában tizezer albán várja a parancsot az elindulásra. A lázadók ma nagy gyűlést tartanak; attófélnnek, hogy a gyűlés után véres zavargás lesz.

Londonból jelentik: Konstantinápolyi távirat szerint nemcsak az idegenek, hanem a politikától távol álló törökök is *félnak a forradalom kitörésétől.* Felmerült az a kíváncság, hogy a kormány tegye át a székhelyét Szalonikiba, ahol biztonságban volnának, de a szultán azzal fenyegetőzik, hogyha a kormány elhagyja Konstantinápolyt, *ugy lemond.* Az Egység és haladás bizottság 20.000 fegyvert osztott ki, hogy a kitörő forradalmat csirájában elfojtsa.

Konstantinápolyból jelentik: A török tiszteknek eddig három egyesületük volt, amelyek közül az egyiknek neve *Népboldogító szövetség,* a másiké *Reform párt volt,* míg a harmadik *Hazafiak Ligája* néven volt ismeretes. E három egyesület tagjai *Maltashan* gyűlést tartottak, a melyen foglalkoztak a szultán proklamációjával, amelyre válaszul *ők is proklamációt készítettek a néphez intézve.* Ebben a proklamációban megnyugtatták az aggodalmaikodókat, *félelemre nincs okuk, mert kereskedelmi és fogalmi zavaraktól nem kell tartani, és a hadsereg mindenkor öröködni fog a polgárok nyugalma felett.* A gyűlés végrehajtó bizottsága végül elhatározta, hogy az utcaon fegyveres őrséget állít fel, amely minden vérengzést megakadályoz.

Nem használ a sirás.

A magyar helyzet bécsi szemüvegen át.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 23.

Egyik fővárosi estilap ma este megjelent számában interjút közöl, amelyet a lap egyik munkatársa egy bécsi igen magas állású és teljesen beavatott politikussal folytatott. Az újságíró érdeklődése természetesen az aktuális politikai kérdésekre irányult.

— Milyen lesz a magyar politika őszi időszaka? — kérdezte, és megkockáztatta saját nézete nyilvánítását is az ellenzékkel való kiegyezés szükségessége felől. A politikus csendesen mosolygott:

— Legyen nyugodt, a magyar parlament őszi tárgyalásai úgy fognak megindulni, ahogyan júniusban végződtek: *katonasággal, rendőrökkel és ha kell, kivezetésekkel.*

— Tehát lehetségesnek tartja-e Magyarország ilyen módon való kormányzását? Van-e erre szükség, amikor a hadsereg megkapta a maga követelését?

— Azt, hogy mi lehetséges és mi nem, azt a magyar politikusok hivatottak megítélni; első sorban pedig Lukács László és miniszterlársai felelősek a politikájukért. *Ugy látszik, hogy nem vállalkoztak lehetetlenségre, mert törvényerőre tudták emelni a katonai javaslatokat, amelyek nem kevesebb, mint hét kormányt buktattak meg.* Ilyen eredmények után nincs okunk, hogy Lukács politikáját kivethetlenné, vagy rossznak tartjuk, ennél fogva Lukács elejtésére nincs semmi ok.

— És ha a parlamenti béke helyreállítása egyenesen ezt követel?

— Édes barátom — válaszolta az illető — mennyire kikapnánk az önök hazafias sajtójától, ha mi a magyar parlamenti béke örénekiné tolnánk fel magunkat. Az önök kormánya parlamentáris, alkotmányos kormány, neki a feladata odahaza rendet csinálni és ha ezt a rendet önöknél csak puskatussal lehet biztosítani, ezen mi előkelő idegenek fenn nem akadhatunk. Különböző olyan békének, amelyet Lukács László nélkül tudnának megcsinálni, még csak a tervezetét sem olvastam. *A restitució in integrum csak afféle szólam, amelyre reflektálni sem érdemes.* Ami megtörtént, azt nem lehet visszacsinálni, itt nem használ a sirás. Ha pedig az erőszak következményei megmaradnak, bajos volna belátni, hogy miért menjen a kormány. *Tiszát és Lukácsot a császár nem fogja feláldozni.* Ők a bőrüket kockáztatták és rossz példaadás volna a jövőbeni államférfiakra nézve, ha ilyen szolgálat után Tiszáékát elejtenék. Ezt a lehetetlenséget kapcsolják ki a terveikből.

— Akkor hát olyan harc előtt állunk, amely könnyen forradalomra fajulhat?

— Remélem ezzel nem akar bennünket megijeszteni? Ha az önök alkotmányán sérelem esett ne várják, hogy e miatt a mi fejünk fájjon.

— Nem hiszem, felelte az újságíró, hogy az alkotmányosság veszedelmével szemben a testvér állam politikussai ennyire közömbösek maradhatnak. Meg kell gondolni, hogyha a gyümölcs romolni kezd, a hozzá legközelebb eső gyümölcsöt biztos romlás fenyegeti.

— Igen — vetette közbe az osztrák forrás — de ez a veszedelem az obstrukció, nem pedig annak ellenszere. Könnyű a vitát állani azon a vonalon, hogy a magyar parlamentnek többet ártott Jusch Gyula tíz esztendő obstrukciója a Tisza István erőszakosságánál. A parlamentnek a réme az obstrukció, mert ezzel bármely törpe kisebbség tönkre teheti az alkotmányosságot. Ahhoz az erőszakhoz azonban, amelyet Tisza követett el, feltétlenül többség kellett, még pedig nagy többség. Igen könnyű tehát megítélni ebből a szembeállításból, hogy melyik támadás volt a jogtalanabb.

— Ez az elmélet igen szép, de ha az ellenzék teljesen ellojtták, nem szűnik-e meg a magyar parlamenti élet?

— Lehet, — válaszolta az illető — hogy elönállásra képes ellenzék nélkül nincs parlamenti élet, bizonyos azonban az, hogy *érvényesülni képes többség nélkül még kevésbé képzelhető parlamenti élet.* Ha a kettő között kell választani, inkább a többségi akarat legyen a zsarnok, mint a kisebbségé.

— És mit méltóztatik szólni ahhoz, hogyha ennek a tetszetős elméletnek a folyamán olyan precedens jön létre, amellyel Magyarországot könnyű szerrel be lehet kebeleznünk mondjuk — Ausztriába?

— Ön, úgy látszik, feltette magában, hogy megijeszt, de én még ettől sem ijedek meg.

Eulália hercegnő regénye.

— Nem lesz újságíró neje. —

Távíráti tudósítás.

Páris, július 23.

Eulália spanyol infánsnő válópöréről regényes hírek járták be a világsajtót. Azt írták róla, hogy válik az urától, Orleansi Antal hercegtől s egy francia újságíró felesége lesz. Eulália infánsnőt meginterjúvolta a párisi „Matin” egy munkatársa, hogy mennyiben felelnek meg a róla elterjedt hírek a valóságnak. Eulália nyilatkozata kissé más, kevésbé regényes színben tünteti fel a dolgot. Elsősorban is, — mint mondotta, — nem ő akar válni s ezse ágában sincs egy francia zsurnalisztának nyújtani a kezét.

Az igaz, hogy az ura válópört szándékozik indítani s ezért igyekszik francia honosságot szerezni, mert a rideg spanyol törvények nem engedik meg a válást. Ha férje valóban meg is indítaná a válópört s újra nősülne, ő, Eulália, aki spanyol királyi családból származik, míg ura él, ha elválnak is, nem tekintheti magát a házasság kötelékeiből feloldottnak. Ha a herceg naturalizáló kísérlete sikerül s így Eulália ipso facto francia polgárnő lenne, a későbbi válással spanyol honosságát önként visszanyerné.

Az orleansi herceg egy barátja szintén informálta a Matint.

— Mikor Montpensier herceg nőül vette Izabella spanyol királynő testvérét, a cortez spanyol infánsnak nyilvánította s így francia nemzetiségéről le kellett mondania. Egészen hasonló fiának, Orleansi Antal hercegnek esete, aki Eulália infánsnőt, XII Alfonz testvérét és Izabella királyné leányát vette nőül. A cortez határozata őt is infánsná tette. Ez azonban csak cím maradt s az Orleansi herceg állandóan e címmel járó praerogatívák elismeréséért küzdött. Éreztették vele, hogy csak egy hercegnő férje. Ezek az okok indítják a herceget a francia honosság megszerzésére, mint egy francia király leszármazottja jogosultsággal bír erre. Maga Eulália infánsnő kérte unokaöccsét, XIII Alfonz spanyol királyt, hogy férje terve elé ne gördítsen akadályokat. A spanyol király csodálkozását fejezte ki, hogy akarhatja, valaki spanyol nemzetiségét megtagadni, mikor arra csak büszke lehetne.

A Seine departement egy képviselője a herceg kérését előterjesztette már Poincaré miniszterelnöknek és Briand igazságügyminiszternek, akik azt válaszolták, hogy a spanyol kormányt kell előbb megkérdezniük.

E hónap 10 én a herceg formálisán benyújtotta kérvényét, hivatkozva benne arra, hogy nem ismer francia törvényt, mely egy uralkodócsaláddal való rokonságot a francia honosság megszerzése akadályául mondaná ki.

Az Orleansi herceg most várja a francia kormány döntését. Természetes, hogy azért akarja elnyerni a francia honosságot, hogy elválhasson Eulália infánsnőtől.

A tapintatos öltözködés.

— A fürdő-szezonból. —

Arad, július 23.

Érdekes levelet vettünk, érdekes embertől. Ime a level:

Kedves Szerkesztő Ur! Feleségem járta a divatlapokat, melyeknek legutóbbi számában arról is van szó, hogyan öltözködjék az ember fürdőhelyen? A cikk szerint kellene 8—10-féle öltözettel birni, ha nem akar a „lompos” asszony sorsára jutni. No, már most ismerve a drága „fagonokat” — magyarul női szabómunka — s „mellökleletek”, a szöveteket és kelméket, még a mai ostoba keskeny divat mellett is kellene az illető utnőnek 1500—2000 koronát rá szánnia, hogy a fölszeg felfogás szerint rangjához, vagy társadalmi állásához mértén megjelenhessen.

Cikkirő tehát csak gazdag folytonos társaságot kereső asszonyokról, nőkről írt s írhatott, azokról azonban, kik mégis valakik, van rangjuk férjeik után, közép vagy magasabb állásban mozognak, de csak férjeik fizetése s jövedelme képezi budgetjüket, kik egyre-másra s minden alkalomra nem vehetnek új öltözeteket, kiknek tehát otthon „átalakítási” műveleteket is kell végezniük, azokról a cikkirő, nem írhatott, írni nem is lehetett, szándékában.

Vajon miért kell fürdőbe menni? Azért-e, hogy mutogassuk rangjainkat, kosztümjeinket, vagy azért, hogy pihenjünk, testünket ápoljuk s illő külső megjelenés mellett a kényelmi szempontokat is kihasználjuk? Talán cikkirő csak első „magasan vegyes” rangú s oly fürdőkre céloz, ahol a szegényebb középosztály nincs? Csupa bankárok, prezenc márkások, tunya, léha emberek, asszonyok, piperkőcök, hirtre kész s vágyó kacér hölgyek társaságára céloz, kik csak a fürdőkben érzik magukat jól.

Ilyen gazdag asszonyoknak jó ez a tanács, de bár rangos, azonban szegényebb nők nem indulhatnak utána s azért szükséges, hogy különbséget tegyünk s a komoly, fürdőt igénylő s szükséglő nőknek is adjunk tanácsokat. Egy intelligens komoly nő bizonyosan tudni fogja, hogyan öltözködjék délelben, este és reggel s hol viselhet pongyolát, vagy mikor kötheti be fejét kendővel, például ha kényes fürdőt vett. Okos, egészségére vigyázó asszony, vagy általában nő épen a fürdőben emancipálja magát a változó, bolond divat alól és egészségének, családjának él. Nálunk ugyanis sok már a kényszerű külsőség; nőkben kevés az erély visszazsoritani a hajmólast, megmosolyogni a kapaszkodást. Pedig hány esetet ismerünk, ahol a férj gyengesége miatt a tékozló, vagy tetszeni vágyó nő a családi romlást okozta.

Mikor a gyermekek cipője rongyos, a mama ne pompázzon selyemben, száz koronás kalapban, hanem érje be tiszta, csinos öltözettel, mely őt kedvessé, tiszteltté teszi! Ne készítsen magának fekete vagy egyéb színű selyem tunikát, kirívó díszítésű drága s feltűnő fürdőkosztümöt — ha tengerre megy, — hanem érje be csinos, tiszta, célszerű szemérmes fürdőruhával. Mert nem egyenes felhívás-e az ilyen feltűnő fürdőkosztüm arra, hogy a tengeri közös fürdők közönség — a férfiak — ezt a fekete-fehér selyem nőalakot észrevegység, megbámulják?

A családi élet tisztasága, a komoly élet iránti érzék ellen hány újságicikk, divatközlés vétett már nálunk. Nem azt kell a nőnek tanácsolni, hogy ha igy meg úgy nem lesz kiöltözve, kistaffirozva, akkor semmibe sem veszik, a „lompos”, de egyébként okos nő sorsára jut, hanem azt, hogy: édes hölgyeim! igy is lehet, igy is kellene, de hát mert nem lehet, vigyázzanak, hogy a azerénység dacára is az uralog jelleg, a tiszta nőiesség ki legyen domborítva! A jó érzék megadja a mintát, a derek nő pedig eltalálja a divatot, a módit.

Láttam én világfürdőhelyeken uralkodók udvarában igen magasrangu gazdag hölgyeket igen létköznapon öltözetben s láttam ugyanott kiöltözködött, kikapereceztet, kifülbevalozott, csipkével kidudorozott nőket — tőlünk.

J. Gy.

Samassa József bibornok jubileuma.

— A király üdvözlése. — Az egri ünnepe.

Saját tudósítónktól.

Eger, július 23.

A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves Samassa bibornok! Az isteni gondviselés kegyelme megengedte, hogy első szentmise áldozatának hatvanadik évfordulóját és érseki széke elfoglalásának negyvenedik évét megérje. Örömmel használom fel ezen ritka ünnep alkalmát arra, hogy őszinte elismeréssel emlékezzem meg az egyház és a közügyek terén szerzett kiváló érdemeiről. Önnek legmelegebb szerencse kívánataimat küldöm, azon szívből jövő óhajjal, hogy munkában gazdag élete áldásos eredményeit még sokáig élvezhesse. Kelt Bad Ischlben, 1912. évi július 15-én. Ferenc József s. k.

Samassa József biboros-érsek áldozó papságának hatvanadik és érsekségének majdnem negyvenedik évfordulója alkalmából ma fényes ünnepség volt az érsek székvárosában, Egerben. A jubileumi ünnepség tulajdonképpen már tegnap este kezdődött meg. A 60. gyalogezred zenekara szerenádót adott az ősz egyházi tiszteletére, majd megszólaltak a székesegyházi és többi templomok harangjai és egy időben az egész egyházmegye területén félórán át zúgtak a harangok.

Ma reggelre az érseki város ünnepi díszült. A hatóságok és testületek képviselői siettek az agg egyházfjedelem előtt leróni a tisztelet adóját és százával érkeztek az üdvözlő táviratok, amelyek Samassa József kiváló egyházi és közéleti működését dicsőítik.

Az érseki székesegyházban délelőtt kilenc órakor hálaadó istentisztelet volt, amelyet Szmercsányi Lajos érseki koadjutor pontifikált fényes segédlettel, utána pedig a *Te Deumot* intonálta. A mise alatt a szentélyt teljesen betöltötte az egyházmegyéből összegyűlt papság, a templom hajójának első padsoraiban pedig a polgári és a katonai hatóságok fejei, az egyesületek és testületek vezetői foglaltak helyet. A mise végétől az ünneplő közönség a Liceum dísztermében gyülekezett, ahol az Egri Egyházmegyei Irodalmi Társulat díszülést tartott.

Az elnöki megnyitót Duttkay Pál apátkanonok elnök mondta, majd Szmercsányi Lajos érseki koadjutor mondott ünnepi beszédet, amelyben az ünnepnek az irodalmi egyesület szempontjából való jelentőségét érintve, nagy vonásokban képet rajzolt az agg főpásztor alakjáról, aki már ifjú korában birta szabadon választot hivatásának és ebben elért nagyságának alapvető föltételeit, megannyi előjelét annak, amit később a hazát és az egyházat mozgató nagy kérdéseknél csodált benne a világ, amely széles alapokra fektetett nagy tudását, irányadó fölfogását, tanácsát ismerni, győzelmes dialektikáját az eszmeharcban érvényesülvé látni kívánta.

A nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszéd után Török Kálmán főesperes, országgyűlési képviselő Samassa Józsefet, mint a közélet emberét mutatta be a hallgatóságnak, majd Madarász Flóris ciszterci főgimnáziumi tanár a biboros szónoki képességeit méltatta szép beszédében. Ambrus István, szeminárium alkormányzó, egyesületi alelnök zárószavaival ért véget az ünnep.

Délben egy órakor a székeskáptalan lakomát adott a város előkelőségei és a papság tiszteletére.

Egerből jelentik: Samassa József jubileuma emlékére ma 10.000 koronás alapítványt tett, amelynek kamataiból évenként egy nyugdíjas létszámú rendkívüli pótlékot. A főkáptalan a gyé-

mánt mise emlékére érmet veretett és díszalbumot ad ki.

X. Pius pápa nevében Merry de Val a következő üdvözlő iratot küldte: Felette kedves volt a szentatyának áldozárságod hatvanadik évfordulójáról vett értesülés. A Szentatya e napon imában kérte az Istentől ami kedves számodra és téged szívélyesen üdvözölve áldását adja rád. A kedvező alkalmat magam is felhasználom és üdvözölöm Eminenciádat áldozárságának eme nagy ünnepe alkalmából.

A gyémántmise alkalmából a biboros érseket üdvözölték József királyi herceg, a kormány tagjai, főpapok, államférfiak és az ország egyházi és világi társadalmának képviselői közül igen sokan.

Lengyel Menyhért érdekes tervei.

(A Taifun szerzőjének nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kolozsvár, július 23.

Néhány napja Kolozsváron, a bályjánál tartózkodik Lengyel Menyhért, a Taifun világhírű szerzője, akit egy hírlapíró meglátogatott és lapjának többek között a következőket írja:

— Egy vigjátékon dolgozom mostan — mondta Lengyel — amíg ezt be nem fejezem, nem is mozdulok el Kolozsvárról. A vigjátéknak témáját nem mondhatom el, annyit azonban elárulhatok, hogy társadalmi tárgyú és dominálónan foglal helyet benne a szatirikus elem. A vigjátékot három felvonásra osztottam be, a címe, amelyből témájára is következtethet: *A nő védelme*. Hogy melyik színházban fog színi kerülni, erre nézve még nem nyilatkozhatom. Csak akkor határozok erre nézve, ha teljesen elkészülök vele. Valószínűleg október, vagy november hónap fogják valamelyik budapesti színházban előadni.

— Az ősz folyamán ismét vissza jövök Kolozsvárra, *Az árny* című egyfelvonásos darabom előadására, melynek főszerepét Dezséri Gyula, ez a tüneményes színész zseni fogja eljátszani. Dezsérit legalább is olyan nagyra becsülöm, mint Novellit, vagy Zakkonit. A darab külföldön és pedig Berlinben már ment, Schildkrauttal a főszerepben, magyarországi bemutatója itt lesz először Kolozsváron. Kolozsvár után a Magyar színház fogja a darabot repertoárjába illeszteni Sebestyén Gézával a főszerepben.

— Milyen anyagnak találja a magyar írókat?

— Az egész európai irodalmi piacon a legjobbnak. Dráma irodalmunk hatalmas lendülettel ugrott előre. Nekünk lesznek a legnagyobb sikereink külföldön. Nem vagyunk homályosak, mint a germánok és viszont nem oly felületesek, mint a franciák. A germán iskola sokat használt. A temperamentumunk izzó és tele van erővel. Csak a dialogusunknak kell még tökéletesedni és erősölni. Molnár Ferenc már e téren is a tökély fokát érte el. — Friss erők vagyunk, potensek, telítve naiv hittel és áhitattal. A sokáig pikant humusznak a termelő ereje ez. A jövő pesti színpad egy csomó meglepetést tartogat.

— Hogyan készíti a darabjait?

— A darab tulajdonképpen megírásakor már teljesen készen van a tervem, jegyzetekkel ellátva, sőt még a dialogusokkal is tisztában vagyok. Nem is lehet ezt másképp elképzelni. Spékézláb darabot, amelynek minden része pontosan és szilárdan van építve, csak így lehet csinálni.

— Hol volt leginkább meglegedve a Taifun előadásával?

— Párisban. A rendezés hat hétig tartott és mondhatom, hogy a próbák ekedvetlenítették. Fegyelmetlenül ment az egész a főpróbáig. De

Mar, a Tokeramo személyesítője, ez az e kényeztetett művész, az utolsó próbáig olvasta a szerepet. Hanem aztán az előadáson tüneményeset produkált. A törvénytörési jelenettel is Párisban értem el a legnagyobb hatást. A francia színészek értenek ehhez. A németek számítók, analitikusak, lelkiismeretesek, a franciák perzselő hevűek és szuggesztív erejűek. Most tárgyalok Antoinnal a Próféta előadására nézve, amely már az ősszel London legnagyobb színházában fog menni. Ezt tartom különben a legjobb darabomnak.

— Minek tulajdonítja a darab pesti balsikerét?

— Sok mindennek, amiről nem akarok most nyilatkozni. Szerencsétlen konjunkturában hoztam színi és talán magam sem feküdtem bele eléggé a darab kidolgozásába, talán ha dusan kirakottabb lett volna, — különben akkor sem... Nem kell a Lipótvárosnak Jézus.

— Engedjen meg egy kissé indiszkrét kérdést: vagyont szerzett a Taifunnal?

— Meg vagyok elégedve az anyagi eredménnyel, de vagyomhoz csak úgy jutottam volna, ha az amerikával fennálló szerzői viszony rendezve lett volna. Három hónap óta, három színházban adják a darabomat s nem kapok egy krajcár tantiémet sem. A szerzői jog védelmére megkötött szerződés még nincs kihirdetve, amit az elnökválasztási korteskedések késleltetnek. Megkísértem ugyan utólag perrel élni Harold Philips hírneves newyorki ügyvéd útján, de sok reményem ebben sincs. Most is egy tiltakozó levelet írok hasonló ügyben.

SPORT.

+ Old-boysok győzelme Temesvárott. Aradi Atletikai Klub old-boysai vasárnap a Temesvári AK. öreg csapatával mérköztek s azt 4:2 arányban küzdelem után legyőzték. A mérkőzésről a *„Temesvári Hírlap”* a következőket írja: Egy igazán szeretetreméltó, vidám uri társaság, az Aradi Atletikai Klub „vén fiúk” csapata rándult át tegnap Temesvárra egy kis footballal fűszerezett vasárnapi látogatásra. A TAK. meleg vendégszeretettel fogadta kedvelt szomszédait s az alkonyatkor lefolyt mérkőzésen mint vendégszerető házigazdához illik — 4:2 arányban megverette magát. Illetve az igazat megvallva, nem is volt az a megveretés olyan szándékos, hanem az aradi öregek tudtak játszani. Majdnem kivétel nélkül régi, sőt egykor híres sportemberekből állott az AAK. csapata, kiknek játéka, ha nélkülözi is már a gyorsaságot, de technikájukból mit sem vesztek s a kisszámú közönségnek gyakran volt alkalma szép akciót megtapcsolni. Különösen jól játszottak Holló István a kapuban, Major Kálmán a MAK. első csapatának egykori híres hátvédje, Korányi Barna dr., Szathmáry István, Dávid János, valamennyien neves sprint-atléták és Reicher László, ki másfél év előtt még az aradiak első football csapatában játszott center csatárt. A temesvári csapatban Drexler Géza, a kapus produktív bravuros védéseket, melyekkel egy komoly mérkőzésen is sok tapsot aratott volna. A gólokat Leszlievics W. Gyula lötte, Kleiser Nándor, Zambó Aurél, Lampel Árpád voltak a csapat leghasznosabb emberei. A mérkőzés végén az aradiak, kiknek dresszén a kék mezőben egy öreg sárga kakas ágaskodott, háromszoros éles „ki-keri-ki-t” kiáltottak Kovács Ödön dr. bíróra, ki a mérkőzést pártatlanul és szorgalmas tréningre valló szakértelemmel vezette.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 151
Mellékallomás	— 151
Működőváltói és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: *Ördög pirulái*, látványos bohózat.

Csütörtök: *Ördög pirulái*, látványos bohózat.

Péntek: *Csütri*, vígjáték. Vendrey Vilma bucsufellépte.

Szombat: *A gólya*, bohózat. (Bemutató előadás.)

Vasárnap: Délután: „Simicel” világhírű román Mandoiin-művész hangversenye. Este: *A gólya*, bohózat. (Bucsuelőadás.)

* **Az ördög pirulái.** A színház igazgatója a nagy tetszés mellett színrekerült *Ördög pirulái* még szerdán és csütörtökön hozza színre.

* **A gólya.** A társulat a hét végén még egy új kiváló bohózatot mutat be, amely a Vigszínház idei műsorának egyik legkitünőbb slágerdarabja volt. A bohózat, amely francia termék, s *A gólya* a címe, sziporkázó ötletességgel, szellemmel, finom pikantériával van megcsinálva. A premier szombaton este lesz.

* **Vendrey Vilma bucsufellépte.** Vendrey Vilma, a társulat bájos, ifjú naivája pénteken bucsuzik el az aradi közönségtől, a Csütriben bucsuzik el a bájos kis művésznő. A bucsuest érdekességét növeli az a körülmény, hogy a vezetőszerepeken kívül a kisebb szerepeket is a társulat elsőrendű tagjai játsszák.

* **Vasárnap délután** érdekes hangverseny lesz az aradi színházban. *Simicel* világhírű mandolin-művész tart egyetlen hangversenyt, amely a közönség körében már előre is nagy érdeklődést kelt.

* **Halálmező.** (Látványos dráma az amerikai kivándorlók életéből.) Szenzációs mozi-látványosságot mutat be szerdától kezdve az aradi Apolló-színház. A modern kinematográfia minden rendelkezésére álló eszközzel készült 1500 méteres s kétfelvonásos film az amerikai kivándorlók életéből meríti rendkívül érdekes tárgyát. Az új otthont kereső Cooper-család vándorútjain egy nagy kivándorló csapattal találkozik, melynek tagjaival szívélyes barátságot kötnek. Blake, a csapat egyik tagja megszereti Cooper Ednát és ettől kezdve ő is velük megy új otthont keresni. Sok viszonytalan mennek keresztül, egy indián csapat is üldözőbe veszi őket s az öreg Coopert megölik, Ednát pedig fogságba hurcolják. Blake, aki éppen forrást ment keresni, visszatérve szörnyű fájdalommal látja a történetet. Ő és Jack, Edna öccse, szentül elhatározzák, hogy bosszút állnak az indiánokon. Találkoznak megint a nagy kivándorló csapattal s ezek is készségesen felajánlják támogatásukat. Blake közeledik az indiánusokhoz, az őt megöli, annak ruházatában eljön egész a táborig s azt hiszi, hogy már megmenhetheti Ednát, amikor felfedezik. A legválságosabb pillanatban segítségére jön azonban Jack és a kivándorló csapat, akik az indiánusokat leverik. Cooper árvái szoros barátságot kötnek most Blake-vel, ki saját élete kockázatásával mentette meg őket és boldogan folytatják sivatagi útjukat. A kép pazar kiállításáról a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a fővárosi lapok. 177

* **Az alkohol áldozata.** (Az Uránia új műsora.) A színjátszás netovábbja az, amit Az alkohol áldozata című dráma szereplői produkálnak. Netovábbja a színjátszásnak, mert nem is tűnik fel színészkedésnek, ami a filmen előttünk lejátszódik az maga az élet, félelmetes nagyszerűségében, csodálatos helyzeteivel, borzalmaival. Iszonyodva szemléljük a szenvedély áldozatának bűneit, megrettenve, borzadva látjuk, amint részegségében bünt követ el, elszorul a szivünk, hogy az átkos szenvedély, mely gyilkosságra készíti áldozatát, megrontója lesz ártatlan embereknek, az iszákos feleségének és gyermekeinek. A gyilkos feleségének megvizsgálja a hirt, megtudja, hogy férje gyilkolt s ez a rettentő csapás teljesen megtöri. Végigéljük ennek a percnek szörnyű izgalmaival, látjuk a nőt megőrülni s látjuk, amint a bűnös embert börtönébe viszik le őrei. A tragikus részletek után poétikusabbak következnek. A bűnös alkoholista fiát felneveli a gyáros, mérnök s a gyár vezetője lesz belőle. Az apa, ki börtönéből kiszabadul, nem akarja magát felismertetni, ne-

hogy szétdulja fia boldogságát. A drámai igazság elve érvényesül a megoldásban: a megtört bűnös félreáll, magányba vonul s egyetlen gyermeke boldogságának még csak szemtanúja sem lehet. A remek kép, mely a premieren zajos tapsvihart váltott ki a közönségből, még csak holnap marad műsoron. 175

Botbüntetés a szüffraszetteknek.

— Beszélgetés Cicely Corbettel. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 23

Angolország fővárosában nagy mozgalom indult meg a merénylő szüffraszettek ellen. A mozgalom egyik megnyilvánulása az, hogy füzeteket nyomtatnak és terjesztenek mindenfelé, a melyekben a többi közt azt hirdetik, hogy a jövőben a szüffraszettek minden kihágását *botbüntetéssel kell megtorolni*. Erről a minden esetre érdekes mozgalomról *Londonból* következőket jelentik:

Miután jó sokáig mindenki csak nevette a szüffraszettek csinyjeit és kihágásait, mert gyermekesen ártatlanoknak tüntek föl, a kihágások hovatovább igen veszedelmes jellegűekké válnak. Asquit miniszterelnök ellen elkövetett legutóbbi merénylet végett vetett a türelemnek. Az angol kormány elhatározta, hogy a szavazati jogért harciansan lelkesülő hölgyeket nem zárhatja többé börtönbe, a hol éhségstrájkjal és mindenféle erőszakoskodással megkeserítik az örök életét, hanem az exaltált asszonyokat az *örültek házába csukatja*, a hol mint elmebajosokkal fognak velük eljárni.

A jó társaság köreiben erős agitáció indult meg a *radikális elemek ellen*. Még a nőmozgalom élén álló asszonyok is a legnagyobb részben csatlakoztak az agitációhoz, egyszerűen azért, mert nem akarják, hogy őket is a szüffraszettek közé számítsák. És az új egyesülés a legszigorubban akar eljárni. Fölhívásokat terjeszt mindenfelé, amelyek azt hirdetik, hogy a jövőben *botbüntetéssel sújtják a szüffraszettek kihágásait*. Ezek a szüffraszettek, mondja a föl hívás, amikor agitálnak, *nem nők, nem emberek, hanem kiszabadult vadállatok*, akiknek meglékezésére már nem elég sem a börtön, sem az örültek háza.

Ezenkívül még más javaslattal is szolgál az új egyesülés: meg kell erősíteni a rendőrséget és föl kell hatalmazni a rendőröket, hogy azokat a asszonyokat, akik megszokott kedves módjukon ködöbálással, szidalmazással, bombavetéssel stb. töltik el napjaikat, azonnal *kötözzék meg*, tartóztassák le és ha ellenkeznek, *botbüntetéssel sújtják* őket. Különösen akkor lépjen érvénybe a botbüntetés, ha ezek a nők csapatokba verődve szembe szállanak a rendőri hatalommal.

Tegnap éjjel Budapestre érkezett az angol nőmozgalom egyik világhírű apostola: *Cicely Corbett*, aki most *Zipernovszky* Károly műegyetemi tanár feleségének, az *Aradon* is óriási közönség előtt előadást tartott feminista irónőnek vendége. Egy újságíró ma meglátogatta a bájosan kedves angol hölgyet, aki a következőket mondotta a szüffraszettekéről:

— Nem vagyok szüffraszett. Nálunk Angliában éles a különbség a *szüffraszisták és szüffraszettek* között. Amazok békés, nyugodt magaviseletűek. Egyesületünknek ötvenezer tagja van. A *szüffraszettek* csak tizezren vannak. Óriási nagysága azonban azoknak a nőknek a száma, akik minden egyesületen kívül küzdenek a nők egyenjogúsításáért. Ezek a hölgyek minden nyilvános ünnepélyen, vagy estélyen egy kis táblácskát viselnek, amelyen ez a felírás: A nők jogainak harcosa vagyok. Azt, hogy mennyire komoly a nők politikai harca Angliában, itt Magyarországon nem értik meg: itt még nevetnek a feminista-

kon és strucepolitikát üzve, nem törődnek velük. Angliában az ellenzéki pártokon kívül, a hatalmon levő liberális párt a nők egyenjogúsítása mellett van. Nagyon közel az idő, amikor az angol nőknek meglesz a választói joguk. Komoly, erős harc folyik érte. A harc alatt nem a *militáns szüffraszettek* tüntetéseit és zavargásait értem. Talán huszonöt a számuk azoknak a türelmetlen szüffraszetteknek, akik a zavargásokban résztvesznek. Ezek között a szüffraszettek között vannak előkelő asszonyok, de vannak munkásasszonyok is. Az ir nacionalista párt vezetőjének felesége nagyon lelkes szüffraszett. Tüntetés miatt fogságba isvetették. Ott éhségstrájkot kezdett és beteg, nyomorultan szabadult ki. Igazán szégyenletes, hogy a nőkkel, akik politikai meggyőződésből kifolyólag követik el bűntöket, hogy bántanak, tolvajokkal, gyilkosokkal zárják őket együtt be. Bizony, a férfiak, ha politikai vétséget követnek el, államfogházba kerülnek, ahol megvan a teljes akciósabadságuk, csak éppen a fogházat nem szabad elhagyniok. A nők ezt az előnyt is követelik a maguk részére. Ezért rendezik az elzárt szüffraszettek és éhségstrájkokat. De evvel sem törődnek az angol hatóságok. Mesterségesen etetik a sztrájkolókat. Több szüffraszettet ismerek, akik gyógyíthatatlan gyomorbajt szereztek a fogházban. Ez örök szégyene Angliának, de szégyene a huszadik századnak is, amely eltűri ezeket az embertelenségeket.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A törvényszék keresi Urszinyi Jánost. Megirtuk, hogy Békéscsabáról nemrégiben pár százezer korona áru hamis váltó elhelyezése után megszökött Urszinyi János dr. ügyvéd, Achim András ellenfele, aki több alkalommal fellépett képviselőjelöltnek is. A megszökött ügyvéd most a hivatalos lapban szerepel, ahol a következő idézés szerepel:

Idézés. A gyulai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Martos József dr. gyulai ügyvéd által képviselt ismeretlen tartózkodású *Urszinyi János* dr. békéscsabai ügyvéd ellen a Békéscsabai takarékpénztár egyesület békéscsabai bej. cég 82.000 korona tőke és jár. iránt rendes váltókeresetet adván be, a per jegyzőkönyvi tárgyalására 1912. évi augusztus hó 10. napjának délelőtt 9 óráját ezen kir. törvényszék pertárába kitűzte és hogy az ismeretlen tartózkodású alperes képviselésére ügygondnokul Martos József dr. gyulai ügyvédet kinevezte.

§ A nagy bérlő és kocsisai. Megirtuk, hogy a siklósi járásbíró letartóztatta *Henzler* Lőrincet, *Benyovszky* Móric gróf szödönypusztai uradalmának bérlőjét, aki főreáliskolai tanári diplomával bír és tartalékos tüzérhadnagy. A letartóztatás azért történt, mert a bérlő kocsisai azt vallották, hogy gazdájuk az eladott gabonából velük négyezer korona értékűt ellopott. Mint most *Pécsről* jelentik, *Henzler* a letartóztatás ellen fölfolyamódással élt, amellyel ma foglalkozott a pécsi törvényszék vádtanácsa. A vádtanács elrendelte a bérlő *rögtöni szabadlábra helyezését*, a két kocsis azonban fogva marad.

§ Nem találják az iratokat. A munkácsi járásbírószág tudvalevően elnapolta a *Härtel* ügy tárgyalását, mert a védelem szükségesnek látta azon iratok beszerzését, amelyek *Härtel* Adolf alezredek és *Boroevics* hadtestparancsnok viszonyára vonatkoztak. Ugy látszik, mesterséges akadályokat gördítenek az ügy elé. A mai napon ugyanis *Eckmann* János dr. *Härtel* Lujza védője végzést kapott a járásbírószágtól, hogy bizonyos ügyiratok a hadtestparancsnokságnál *nem találhatók*. Szeptember előtt aligha lesz új tárgyalás. *Härtel* kisasszonynak különben már két kabaréigazgató fényes ajánlatot tett szerződtetésre.

Az elátkozott kávéház.

— A ferbliző muzsikások. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 23

Valóságos aranybánya volt még néhány évvel ezelőtt a Vizivárosban a Piroška-kávéház, mely nevét impozánsan szöke gazdájától s lángvörös haju fizetőpincérétől kapta. Rendes találkozó helye volt ez a lebuja a záróra után a budai kurtakoreszmákból kiszorult benszülötteknek és pesti vendégeknek, a kiknek nem egészen józan állapotát a kollegáitól Sobri Jóskának nevezett fizetőpincér nagy szakértelemmel tudta kizsákmányolni.

Az aranybánya fölött azonban tavaly megkondult a halálharang. A különben oly óvatos kávéház azt az ostobaságot követte el, hogy helyiségét „a mai kor legkényesebb izlésének” megfelelőleg alakította át, hogy még több vendég férjen el benne, de éppen az ellenkezőjét érte el, mint a mire számított. Látogatói sehogyan sem tudtak a fényesen kivilágított, nagy, öreg tablói kávéházhoz szokni s lassanként elmaradoztak. Alig akadt vendég. Hiába ült magas trónusán s kacsingatott ki az ablakon, az epedő szemü kacér kasszatündér, hiába huzta érzéssel és üveghangon a szebbnél szebb nótákat a cigánybanda, alig tért be valaki. A fizetőpincérnek, hogy az átalakításba őt óvadékát megmentse, végre mentő ötlete támadt.

— El kell a kávéházat adni, gazduram — mondta — s így a keeske is jóllakik s a káposzta is megmarad. Ügynökökről majd gondoskodom én, akik pénzes vevőt hajtanak föl. A többit bizzam rám.

Nemsokára jelentkezett is egy komoly vevő, Munk Ábrahám turóci nyugalombavonult regulebélő személyében, aki egyetlen fia Munkácsi Zoltán számára akarta a kávéházat megvásárolni.

— Este legyen szerencsénk, fogadta őt a ravas fizetőpincér, mert akkor annyi itt a vendég, hogy felét ki kell hajgálni.

A kávéház sötétség beálltával csodálatosan megtelt. Valahány cserepes és verklis lakik a Vizivárosban és a Rácvárosban, mint hölgytársaságban jelent meg. Pattogtak a sörös üvegek dugói, elfogyott egy hektoliter feketekávé s a mindkét szemére kancsal regulebélő elégedetten dörzsölte kezét s éjfél tájban már már a pénztárcájához kapott, hogy előlegelet adjon: egyszerre azonban fölkelte helyéről és fizetett.

— Holnapra is legyen szerencsénk, hajlongott előtte a két Piroška.

Munk megvetőleg legyintett kezével:

— Ez nekem nem kávéház! Hála kancsal szememnek, észrevettem, hogy senki sem fizetett. Potyapublikumból nem kérek. Keressenek maguknak más bolondot!

E kudarc után még szomorubb napok következtek, minden őt estén, ha bevetődött valaki. Pedig az ürességtől kongó kávéházban, gondosan lefüggönyözött ablakok mellett hurszakadásig huzta a cigány. A tulajdonos és főpincér, hogy az arra botorkáló részeket valami vig komániát sejtessenek odabenn, torokszakadtából üvöltötték:

— Soha se halunk meg!

Ezzel a fogással is fölsültek, mert egyetlen rendes vendégük, a házban lakó temetésrendező megöröült a nagy láрма miatt és kimaradt. Kolompár Pali, az öreg Kolompár negyvenhatodik fia, a banda főnöke unta magát szörnyen. Szívesen megszökött volna, mint a hogyan a kávéház kutyája, nyilván az ő muzsikája miatt megselekedte, de szerződése volt a gazdával, aki a hegedűket lakat alatt tartotta s így lemondott a szökésről. Három hónappal előbb egy rózsáskezdű kétrózsás pénzügyőr állított be imádottjával egy csésze teára. A primás lassan-lassan, mint a kigyóbüvölő, a hátamögé lopta magát s egyik fülbemászó nóta a másikat követte. Mikor azután az egész banda az asztalnál volt, a zöld vitéz hanyagul nyújtott át a hajlongó primásnak egy tíz fillérest e szavakkal:

— Huzd el azt, hogy: Magasan repül a daru!

— No már, engedelmet kívánok, méltóságos vitézs finác ur, de őt krajcárért nem igen fog magasan repülni, — mondta az öreg Kolompár negyvenhatodik fia. — Tudja meg, hogy ez sértés!

De azért a sértést zsebre vágta. A finác fizetett s távozott. A primás utána kiáltotta:

— Ez is Szalad-vármegyéből való ám!

A méltatlankodó muzsikások a záróra után

a kávéssal együtt leültek ferblizni, amikor új vendég érkezett. Egy darabig a kávé mellől kísérté figyelemmel a játékot, azután a törvény nevében lefoglalta a bankot, éppen amikor a kontrás mauzvizit adott. Ez a második vendég véletlenül dektív volt. Tiltott szerencsejáték miatt került ma a kávé és az egész banda a büntetőjársbíró ság elé.

— Mi a mauzvizi? — faggatta a primást a bíró.

— Ugyan ne izéljen a nagyságos bíró ur, mintha nem tudná jobban, mint mi — volt a válasz.

— Hát azt tudja e, hogy a ferbli tiltott szerencsejáték, amit a törvény szigorúan büntet?

— Honnan tudjam, kérem alásan, nem volt a falamiámban még törvénybíró. Meg azután odahaza, ha a tekintetes írásbíró ur a ferblin nyert, a homlokomra ragasztott egy nagy bankót. Hát bizony azt hittem, hogy nekünk is szabad.

A bíró a kávést két heti elzárásra és ötven korona birságra, a cigányokat pedig egyenként öt koronában marasztalta el.

— Hallották az ítéletet? — kérdezte a bíró. — Fejenként öt koronát kaptak. Megnyugszanak, vagy fölebbeznek?

Rövid tanácskozás után a primás megszólalt.

— Igaz, hogy többet is megérdemelnénk, de hát Isten neki, belényugszunk. Csak azt tessék megmondani, mikor jöjjünk el a pénzért?

VÁROS ÉS MEGYE.

Százötvenezer korona felesleg.

(A város zárószámadása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

A város múlt esztendei gazdálkodásáról készülő zárószámadás még nincs teljesen befejezve, azonban módunkban volt *Kilényi János* főszámvevő előterjesztéséből azokat a főbb adatokat megszerezni, amelyek általánosságban mégis tiszta képet nyújtanak afelől, hogy mekkora pénzüsszegek, milyen jövedelmek és kiadások voltak szűk ségesek Arad adminisztrációjának, egy évi életének fenntartásához.

A zárószámadás azzal a hivatalos részről örövendetesnek mondott meglepetéssel szolgált, hogy a pénztár 155494 koronával vett be többet, mint amennyire szüksége volt, hogy az összes kiadásokat fedezhesse. Ezt a feltűnő pénzfölösleget a főszámvevő az átírási díjaknak, a különböző adónevek emelkedésének tulajdonítja és ha ez a tény, csak részben teszi indokoltá az örömet, mert nagyon jól tudjuk, hogy sem az ingatlanforgalom, sem pedig az új adóalanyok létesülése nem valami egészséges és természetes fejlődésnek a produktumai.

Az összes bevételi előirányzat 2.463,863 korona volt, míg ezzel szemben a bevételi előírás 2.834,236 koronára rugott, ami még nem zárja le a meglepetések sorát, mert előirányzaton kívüli előírás is keletkezett, még pedig 1,561,285 korona összegben. Ez azt bizonyítja, hogy az adókiadás roppant labilis alapon történik és egyáltalában nem felel meg a tényleges igazságnak. A zárószámadás bevételi végösszege eszerint 4.396,022 korona. Ezzel szemben a kiadási előirányzat 2.463,863 korona volt, a kiadási előírás 2.499,821 koronára rugott, tehát a kiadási összes előírások 4.08,1766 korona összegben állapíthatók meg. Az előirányzatokkal szemben tehát egy 370,873 koronás bevételi többlet mutatkoznék. Mint azonban említettük, alaptalan és helytelen adókiadás következtében rengeteg leírást kellett eszközölni, úgy, hogy a pozitív zárószámadási felesleg a már fentebb kimutatott 155,494 korona és 18 fillér. Ennek a hatalmas összegnek felhasználására vonatkozólag a törvény a közgyűlésnek ad módot, ha ugyan a zárószámadás tárgyalásán a főszámvevő ki nem fogja mutatni, hogy a másfélszáz ezer koronának legnagyobb részét is már elköltötte a közgyűlés.

Az új véderőtörvény és az önkéntesek.

— Nem lesz tiszti vizsga. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 23.

Megirtuk, hogy azok a fiatal emberek, akik az ugynevezett Intelligenz Prüfung révén most akartak önkéntességi jogot szerezni, mozgalmat indítottak az iránt, hogy a hadügyminisztérium a július nyolcadiki nappal életbe lépett új véderőtörvény intézkedéseivel szemben nyújtson nekik módot arra, hogy a régi alapon megszerzett jogukat épségben érvényesíthessék. Mint Bécsből jelenti tudósítónk, két-három nap mulva a hadügyminisztérium az átmeneti időre vonatkozó utasításokat fog közzétenni, amelyben gondoskodás történik azokról, akik ezt a vizsgát már megszerzték, valamint akik július nyolcadikáig engedélyt kaptak arra, hogy hatóságilag engedélyezett előkészítő iskolában, vagy tanfolyamon a vizsgát letehessek. Azok, akik sikeresen fejezik be eme intézetekben tanulmányaikat az önkéntességi jogot megkapják.

Az említett intézkedésen kívül a következő újításokat tartalmazza az önkéntesekre vonatkozólag az új törvény:

Az 1911-12. és rákövetkező években a csapatszolgálaton levő egyéves önkéntesekre az obligát tartaléktiszti vizsga nem kötelező. A vizsgát azonban letehetik s jó eredmény esetén altiszti szolgálat helyett mint kadétspiránsok helyeztetnek át a tartalékba és ott tartalékos hadnagysággig, esetleg főhadnagysággig előléphetnek.

Az 1912. július 8-áig megszerzett egyéves önkéntesi igények érvényben maradnak.

A csapatszolgálatba már besorozott egyéves önkéntesek, akik a tényleges szolgálatnak a 24. életév október elsejéig való elhalasztását megkapták, azok tekintetbe veendő körülmények igazolása esetén további halasztásban részesülhetnek.

Hivatásos tengerészek, akik a besorozási esztendőn március elsejéig nem igazolják az egyéves behajózást, a tényleges szolgálatot azonban még nem kezdték meg, igényt tarthatnak a haditengerészetnél való egyéves szolgálat kedvezményére.

Azok az egyéves önkéntességre pályázók, akiknek a képesítési vizsga ismétlését megengedték, kiegészítő vizsgát tesznek (a képesítő vizsga helyett) valamelyik gyalogsági-(honvéd)-kadétskolában, anélkül, hogy az egyéves önkéntességi igényhez szükséges tanulmányi bizonyítékot fel kellene mutatniok.

A csapatszolgálatban levő, vagy csapatszolgálat előtt álló önkénteseknek akár az 1889. évi véderőtörvény I. rész 64. §-ának első, hatodik, vagy hetedik szakasza értelmében a saját költségén való tényleges szolgálatra kényszerültek, akár szabad elhatározásból erre jelentkeztek, kérelmekre az államköltségen való szolgálat az állományban teljesítendő.

MULATSÁGOK.

(=) Parkünnepély Alvácán. Alvácza fűrdőn e hó 28-án parkünnepély, a most épített tennispálya ünnepélyes megnyitása, este pedig Anna-bál lesz. Közreműködik egy elsőrangú budapesti cabaret társulat, Szalay Aranka előnyösen ismert ének és zongora tanárnő, valamint helyi műkedvelők. Este tűzijáték a hegyen. A tiszta jövedelem az Alvácán építendő magyar tannyelvű elemi iskola alapja javára fog fordíttatni. Akik meghívót még nem kaptak s arra igényt tartanak, kérjék azt az alvácai rendezősegtől.

HIREK.

— **A japán császár utolsó órái.** Bécsből jelentik: Az itteni japán követség nem kapott újabb hírt a mikádó állapotáról. A legutóbbi orvosi jelentések szerint a császár állapota nagyon válságos és minden pillanatban várják halálát.

— **Kossuth Ferenc jobban van.** Nauheimből jelentik: Kossuth Ferenc állapotában a javulás lassan bár, de egyre tart. Fájdalmai teljesen megszűntek és remélhető, hogy a kúra befejezte után teljesen visszanyeri egészségét. Az eddigi diszpozíciók szerint Kossuth augusztus második feléig marad Nauheimben.

— **Általános hadkötelezettség Angliában.** Londonból jelentik: Roberts lord a Mansion Houseban beszédet tartott, amelyen a többek között a következőket mondotta: Ha tekintem azt, hogy nagy küzdelem előtt állunk, amely elkerülhetetlen és amelynek eredménye nagyon is kétséges, nagyon csodálkozom azon, hogy a népet nem világosítják fel a helyzetről. Anglia nagy és hatalmas válság előtt áll és okvetlenül szükséges az általános védkötelezettség behozatala.

— **Hadtestparancsnok a katonai kinzások ellen.** Egy fővárosi lap felderítette, hogy Tringer József közhuszár, aki most a komáromi katonai fegyház lakója, mert szakaszvezetőjét agyonlőtte, a katonai juszticiamord áldozata. Ebből az alkalomból igen érdekes dolgokat ír a lapnak egy miskolci katonatiszt Boroevics hadtestparancsnokról, akinek nevét a *Hárter* Lujzával esett afférja tette közismertté. A kaszárnnyák rejtelmébe beavatott tiszt levelében a többek közt ezt mondja: Boroevics hadtestparancsnok azzal kezdte meg szereplését a kassai hadtestben, amelyben a nagyon is magyar tiszték ütök, verik, rugják a magyar legénységet, hogy Offiziersversammlungot (tiszt értekezletet) hívott össze. Ezen így szólt a tisztékhez: Tudják meg az urak hogy aki a legénységet bántalmazni meri, azt az embert megvetem. Ezért dühöse a tiszték Boroevicsra és örülnek afférjának. A kassai hadtest csapatainál különben napiróndon voltak a válogatott emberkinzások és Boroevics tábornoknak csak dicséretére válik, ha védelmébe vette a legénységet.

— **Aradi szociálisták kudarca.** Mai lapunkban írtunk róla, hogy Farkas Pál dr. szászvárosi képviselő beszámolóbeszédet mondott a kerületében. A szociáldemokrata-párt hivatalos könyvismertetője, a *Munkás Híradó* azt jelentette, hogy a beszámolón nagy botrányok játszódtak le és Farkast alig engedték szóhoz jutni a jelenlévők. Erre most Farkas Pál a következő nyilatkozatot teszi közzé: A „Munkás Híradó” című szociálista könyvismertetője tegnapelőtti beszámolójáról fantasztikus híreket közöl. A szociálista párt-sajtó hasonló termékeire sem a múltban nem reflektáltam, sem a jövőben nem fogok reflektálni, mivel azonban néhány komoly napilap is átvette a hírt, a következőket kell megállapítanom. Beszámoló beszédemen több budapesti és aradi szociálista vezető jelent meg, akik 15–20 helybeli román nem választóval egyetértve, 3–4-szer közbeszóltak. A budapesti és aradi küldöttek beszámolóján után szóra jelentkeztek, mivel azonban nem voltak a szászvárosi kerület választói, a beszámolón természetesen fel nem szólhattak. Mikor erőszakoskodni próbáltak, a rendőrkapitány kivetelte őket. Velük együtt ment ki 15–20 hívők is. A rendőrkapitány előtt később azzal védekeztek, hogy ők nem tudták, hogy ez beszámoló, hanem azt hitték, hogy népgyűlés. Mindannak, amit a „Munkás-Híradó” a bevonulásról és a gyűlés lefolyásáról különben ír, annak első szava, utolsó szava, minden szava hazugság.

— **Új rekord a repülésben.** Rimsből jelentik: Lejagneux aviatikus tegnap a szakadó esőben világrekordot ért el egy utassal való repülésben. Lejagneux utasával óránként 133 kilométer utat tett meg.

— **Az aradi újságírók ma délután tartott kari értekezlete** Olasz Pálnak, a *Függetlenség* társ szerkesztőjének a nevezett lap mai számában megjelent nyilatkozatára nézve egyhangulag ki mondotta: nem tartja szükségesnek és helyén valónak, hogy az abban megtámadott Szudy Elemér kartársunk, az *Arad és Vidéke* felelős szerkesztője lovagias utra terelje az ügyet és Szudy Elemérnek e részben követett eljárását feltétlenül helyesli. Ugyanerre a nyilatkozatra nézve kimondta azt is, hogy amennyiben annak következményei a *Függetlenség* egyes munkatársaira nevez bármilyen hátránnyal járnának, azokkal szemben őket az erkölcsi szolidaritás minden lehető eszközével védi és támogatja.

— **Havazások Olaszországban és Ausztriában.** Rómából jelentik: *Murrenből* jövő jelentés szerint tegnap ott 12 óra hosszat hullott a hó, úgy, hogy a környéknek teljesen téli képe van. A hőmérséklet 3 fokra süllyedt le. Innsbruckból érkező távirat szerint ott napok óta esik a hó. Milánóból és St.-Gallenből szintén havazásokat jelentenek.

— **Sikertelen aranybánya-üzlet.** Az *Aradi Közlöny* többször rámutatott már arra a kalandos tervre, amelyhez több aradi és megyebeli lakost egy angol, állítólagos „pénzcsoporthoz” meg akarta nyerni. A Brád mellett (Győrffy báró bányájának szomszédságában) levő bányáról van szó, amelyről azt híresztelték, hogy dús arany tartalmú. Egy angol „pénzcsoporthoz” részvénytársaságot akart alapítani ennek felhasználására. Azonban már tavaly nagy zavarosnak tűnt föl szakemberek előtt ez a bányászati üzlet, mert a részvények darabját huszonöt koronában tervezték. Most azt olvassuk, hogy a gründolás végleg befagyott. Erről a tragikomikus fordulatról ezt jelentik jól informált helyről:

Luby Gyula dr. államvasuti főellenőr, Ullmann Ferenc kolozsvári nagykereskedő és William Bishop, állítólagos londoni milliós az év elején The Kapundo Mining Cy. cég alatt 3,600.000 korona alaptőkével részvénytársaságot alapítottak egy körös-völgyi, Körös-bányával szomszédos állítólagos aranybányaterület üzembehelyezésére. Az alapítók rögtön le is foglaltak 1,200.000 korona névértékű részvényt és a többi piacra akartak bocsátani. Az üzlet majdnem sikerül is, de egy kicsiségben megakadt. Az alapítók ugyanis csak opcióban bírták a területet és az opció előbb járt le, mintsem a részvények elhelyezése sikerült volna. Ez még nem lett volna baj, de a halasztásnak más kellemetlen következményei is voltak. A terület tulajdonosa ugyanis azt hitte, hogy az alapítók van pénzük, a részvények iránt érdeklődők viszont abban a reményben éltek, hogy a bányaterület kincseket ér. Az opció lejártakor, a meghosszabbítás előtt a tulajdonos tudakozódott az alapítók vagyoni viszonyai iránt és oly információkat kapott, hogy az opciót nem hosszabbította meg. Az „alapítók” most más területet keresnek tranzakciójukhoz, míg a tulajdonos bányáját a kincstárnak ajánlotta fel. A kincstár a területet a szomszédos területtel együtt, a melyet néhány mágnás ajánlott fel, — megvizsgáltatta és az egész terület még annyi értéket sem képvisel, mint a közelben levő báró Győrffy féle terület.

— **Vonatkisiklás Arad mellett.** Ma, e hó 23-án éjjel a 662. és 689. számú tehervonatok Óhalom és Maroscsicsér állomások között összekötöttek. Emberekben sérülés nem esett, azonban egy kocsit megrongálódott és egy kocsit kisiklott, miért is a 611., 615. és 610. számú vonatok átszállással közlekedtek. A forgalmi akadály a reggeli órákban elhárított és a 610. sz. gyorsvonat már átszállás nélkül ment át 58 perc késéssel a baleset helyén.

— **Mesék a geszti detektivekről.** Az ellenzéki hírforrások nem győzik eléggé felemlíteni, hogy Tisza István gróf detektív fedezet és csendőri kíséret nélkül egy tapodtat se tesz. Mindenhová kíséret követi, hangzik, mintha vád volna a magyarázat nélkül való híresztelés. Tisza István gróf tegnap Nagyváradra érkezett és a nagyváradi állomásról utazott tovább Budapestre. Az egyik ellenzéki lap ezuttal is pompás alkalomnak vélte, hogy a detektív kíséretből valóságos regényt csináljon. Egy újságírónak vasárnap Geszten, közvetlen megfigyelés útján, módja nyílt, hogy a detektivek szereplésének valódi adatait megállapíthassa. Ugy áll igazában a dolog, hogy Tisza István grófnak a detektivekhez semmi köze. Ő nem őrizteti magát, annál az egyszerű oknál fogva, mert nem fél. Tény az, hogy a detektivek megjelentek Geszten, de Tisza István még a kastélyba sem eresztette be őket. A detektiveket, teljesen függetlenül Tisza István gróftól a budapesti államrendőrség küldte le, saját legbensőbb elhatározásából és buzgalmából, mert a házelnök személyi biztonságát a merénylet óta veszélyeztetettnek látta. Erre rendkívül jellemző az az eset, ami tegnap történt Tisza István gróf elutazása alkalmából. Tisza István becsomagoltatott és kocsihoz ült, hogy az állomáshoz hajtasson. A detektivek csak akkor vették észre, hogy a házelnök elutazni készül, mikor már kocsihoz ült. Sietve futottak kocsiért, de közben Tisza István kiért már az állomáshoz és vonatra szállt, beérkezett Nagyváradra, ahonnan kevéssel utóbb a budapesti gyorsal tovább utazott. A detektivek jóval később követték és teljesen elvesztették szem elől Tisza István gróft, elannyira, hogy Nagyváradon más vonatra szálltak fel, mint amelyiken Tisza István gróf utazott. Tréfásan szinte mondhatnók, hogy Tisza gróf megszökött a detektivek elől. A tény világos: Tisza Istvánnak semmi szüksége sincs detektív őrizetre és neki teljesen mindegy, akár követik, akár nem.

— **Az Est és a bécsi lapok.** Az *Aradi Közlöny* és a budapesti lapok bécsi jelentés alapján azt közölték, hogy Bécsben betiltották „Az Est” című budapesti lap árusítását. A jelentés azt is tudni vélte, hogy az alsztriai helytartó a bécsi nagy lapok tiltos kívánságára adta ki az árusítást betiltó rendeletét, mert a bécsi lapok Az Esttől féltették a saját közönségüket. Mint most Bécsből jelentik, a betiltásból egy szó se igaz és nem is tudják hogyan terjedt el ennek a híre. A bécsi újságok mosolyogva utasították vissza ama föltevést, mintha az említett magyar lap kitiltását ők forszírozták volna. „Nekünk — írják nyilatkozatukban — egyáltalán nem áll érdekünkben, hogy Az Estet kitiltassuk Bécsből, mert a bécsi sajtónak nincs ártalmára az a néhány száz példány, amennyi az említett lapból itt elfogy. Hasonló lapok Bécsben is jelennek meg és azokkal Az Est nem tud konkurrálni sem anyagiakban, sem a szerkesztést illetően.”

— **Bombavetés repülőgépből.** Párisból jelentik: Tegnap kezdődtek meg a *Michelin*-díjért folyó versenyek. A versenyen a győztes, aki meghatározott helyre aeroplánból minél több bombát tud ledobni. A versenyeket a chalonai mezőn tartják. Varcin hadnagy 15 dobása közül 10 talált, míg Gaubert 11 bombát hajított a célpontba.

— **Kegyetlen bosszu.** Rómából jelentik: *Rovigóban* tegnap fényes nappal borzalmas büntetést követtek el. Ismeretlen emberek bementek Masol földbirtokosnak a városban levő házába, kivitték onnét az autómobil, erőszakkal beleültették a birtokosnak huszonegy éves gyönyörű szép leányát és örületes gyorsasággal elhajtottak vele. Üldözőikre revolverből lőttek. Ma reggel egy utszéli korcsma közelében megtalálták a leánynak borzalmasan megcsontított holttestét. A rendőrség azt hiszi, hogy a rablók bosszút akartak állani a földbirtokoson.

— **Rejtélyes eltűnés.** Bécsből jelentik: A bécsi rendőrfőkapitányságot értesítették, hogy *Hart Mária* egy bukaresti polgár, *Hart János* 44 éves felesége és *Beatrix* nevű 15 éves leánya, egy bécsi szállóból nyomtalanul eltűntek. *Hartné* nemrégiben érkezett Bécsbe Bukarestből. Elutazása előtt magának és leányának, a 15 éves *Beatrix*nak, akit az utra magával vitt, új toilleket vásárolt és ura kasszájából körülbelül 100.000 franknyi értékű papírokat vett magához. *Hartné* nem egyedül kelt utra. Vele volt egy *Neubert*, vagy *Neussel* nevű karmester, akivel egy bukaresti varietében ismerkedett meg. Az eddigi adatok alapján *Hartné* leányával és a karmesterrel Fiumén és Budapesten át utazott Bécsbe s mindhárman egy előkelő szállodában szálltak meg. Mikor férje levélben értesítette, hogy fel fogja keresni Bécsben, elutazott. Ez idő óta mindhármuknak nyoma veszett. *Hart János* most nagy jutalmat ígér annak, aki feleségének és leányának nyomára vezet.

— **A féltékenység örültje.** *Mátészalkáról* jelentik: Mult hétén a szolgabírói hivatalba beállított *Jakab Ignác* kocserdi lakos és feljelentést tett felesége és saját édesanyja ellen. A felesége ellen azért tett feljelentést, mert állítólag a legényekkel szövetkezett, hogy a magzatát elhajtja. A csendőrök megindították a nyomozást és ekkor kitűnt, hogy *Jakab* a féltékenységre valóssággal beleőrült. Feleségét éjjel az ágyhoz láncolja és még így sem hitt neki, hanem azt állította, hogy éjjel titokban a láncot leszedi és legényekhez szökik. Már több ízben ígérte, hogy kiirtja családját és ezért nincs egy nyugodt percük sem. Megállapították róla, hogy közveszélyes örült és a nagykállai elmeegógyintézetbe szállították.

— **Börtön elől megszökött postatiszt.** *Horváth Dániel* kaposvári postatiszt rendkívül költséges életmódot folytatott. Nagy lábon élt, a kaszinókban, kávéházakban nagy pénzeket kártyázott s ilyen körülmények között hangadó lett a kaposvári társaságokban. Annál nagyobb feltűnést kellett azután, amikor kiderült, hogy a postatiszt bűnös uton szerzett pénz révén jutott abba a sokak által irigyelt szerepkörbe. Kiderült ugyanis, hogy *Horváth Dániel* a hivatalában sikasztott. Egy szép napon megtartott hivatali vizsgálat során ugyanis több ezer korona hiányt találtak a *Horváth Dániel* által kezelt pénztárban. *Horváthot* ekkor letartóztatták, de később szabadlábra helyezték, mert előkelő családja kijárta ezt. Megtartották ellene a főtárgyalást és a kaposvári királyi törvényszék hatvan sikkasztás miatt két és fél évi börtönrre ítélte. Ámde *Horváth Dániel* még akkor sem tartóztatták le. Amíg ügye a felsőbb bíróságokat járta, ismét szabadlábon maradt és Csurgón telepedett meg. Most lett jogérvényessé az ítélet és *Horváth Dániel*nek most kellett volna megkezdenie a börtönbüntetést. A hatóságok keresztették mindenfelé, ámde *Horváth Dániel* megszökött a börtön elől. Állítólag Amerika felé vette útját és már meg is érkezett oda. A kaposvári törvényszék most elrendelte országos körözését.

— **Ismeretlen öngyilkos.** Este 9 óra tájban a vasuti állomáson főbelötte magát egy utas, ki a körösvölgyi vonattal érkezett. Azonnal meghalt. Az öngyilkosnál semmiféle irást nem találtak s így személyazonosságát nem lehetett megállapítani. Az ismeretlen öngyilkos fekete kabátot, szürke nadrágot, fekete cugos cipőt és puha fekete kalapot viselt, sovány, középtermetű s rövid barna bajusza van.

— **Arató-sztrájk.** *Székesfehérvárról* jelentik: A szentiványi pusztán *Weiner Jakab* bérletén két aratót izgatás miatt elbocsátottak, amiért az összes aratók sztrájkba léptek. Minthogy a munkások nem voltak hajlandók folytatni az aratást, a főszolgabíró harminchat aratót 25 napi, kettőt pedig harminé napi elzárásra ítelt.

— **Mese a geszti kutakról.** *Nagyszalontáról* jelentik: A tavasszal a Népszava tudósítást közölt *Tiszta István*ról és geszti mérgezett kutakról. *Tiszta István* ezért sajtóport indított a lap ellen. Az ügyben ma hallgatták ki a geszti előjáróságot, a csendőrséget és az uradalom cselédségét, akik mind megcáfolták a hirt.

— **Elfogott kerékpár-tolvaj.** Megirtuk, hogy július harmadikán és negyedikén a városháza főbejárata alól három kerékpárt elloptak. *Barmos József* detektív nyomozta a tolvajokat és megállapította, hogy *Bus István* és *Tállay Gergely* munka nélküli iparos segédek leskelődnek a bejárat előtt és elő is állította őket. Ekkor azonban a rendőrség nem tudott bizonyítékokat szerezni bűnösségükre, csavargás miatt állították őket a rendőrbíró elé és *Szathmáry Béla dr.* két két napi elzárásra és eltolencolásra ítélte őket. *Tállay*nak Nagyiratsra, *Bus*nak Csongrádra kellett volna mennie, azonban valamelyik közbeeső állomáson megszöktek. Pár nappal ezelőtt a nyomozó detektív megtudta, hogy a két iparossegéd egy *Schwarz Mihály* nevű szerelő tanoncától, aki a Hungária kávéház berendezésénél dolgozik, tanácsot kért kerékpárak szállítására vonatkozólag és hogy a vasuton is érdeklődtek azok feladásának módja iránt. Távirati megkeresésre *Tállayt* Budapesten letartóztatták, Aradra hozták és itt ma beismerte, hogy a kerékpárakat ő és *Bus* nevű társa lopták el, Budapesten elzalogosították, a pénzt pedig elköltötték. A rendőrség intézkedett *Bus* kézrekerítése iránt is.

— **Sztrájk egy kabaréban.** *Szegedről* írják: Hétfőn este kellemetlen meglepetés érte azokat, akik *Littmann Pepi*, a híres lengyelzsidó énekes művészetében akartak gyönyörködni. A Víg-színpad-Kabaré artistái és artistanói ugyanis azt követelték az igazgatóságtól, hogy hátralékos föllépti díjaikat fizesse meg. Minthogy az igazgatóság a kívánságnak eleget nem tehetett, az artisták sztrájkba léptek és a Royal-kávéházba vonultak. A megváltott jegyek árát a pénztár visszalizette. A sztrájkolók éjjel fél 2 órakor kibékölték a kabaré tulajdonosával, *Schönfeld Jenő*vel és holnaptól kezdve újra fellépnek.

— **Benzinrobbanás.** Vétkes gondatlanság következtében súlyos baleset történt ma *Kuhl Mihály* vegytisztító Lipót-utca 12. szám alatti műhelyében. A szűk szoba egyik sarkában egy nyitott edényben benzinnel szennyes ruhát mosott *Krista Mihály* 14 éves és *Niezer Ferenc* 13 éves tanuló. A szoba másik sarkában nyitott takaréktűzhelyen vizet forraltak. A benzingőz, amely csakhamar ellepte a szobát, ily körülmények között felrobbant. A robbanás következtében mindkét tanuló megsérült. *Kristát*, kinek sérülései súlyosak, a kórházba szállították, míg *Niezer* otthon ápolják. A tüzet a helyszínen megjelent tűzoltóság csakhamar eloltotta. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur Viktor dr.* egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J. utcából is.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Tomka János kőművesnek *Mária* nevű leánya. Nyári István bankhivatalnoknak *György* nevű fia. Gramán Ferenc kocsi rendezőnek *Róza* nevű leánya. Fekete Károly sütőnek *Etelka* nevű leánya. Bojtor György Kovácsnak *Mária* és *György* (ikker) gyermekei. Erdélyi Sándor asztalosnak *Erzsébet* nevű leánya. Balog Géza kalauznak *Erzsébet* nevű leánya. **Meghalt:** Muzsay *Erzsébet* 3 éves leány. Takács *Katalin* 2 $\frac{1}{2}$ éves leány. Kovács *Géza* 4 hónapos fiú. Padurár *Sándor* 7 éves fiú. Hegyes *Antal* 8 hónapos fiú. Vagy *György* 21 napos fiú. **Házasságot kötött:** Baumgartner *József* kereskedő *Jenci Mária*val. Loch *József* bognárn. Edl *Annával*.

— **Nyári idény beálltával az összes női táskák, bőrárak, sportcikkek mélyen leszállított árban** lesznek eladva *Hegedüs Gyula* kefe, pipere, illatszere és bórdíszmű kereskedésében Arad, *Andrássy-tér* 15. sz. 4485

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal *Freimann József speciális képkeretező*höz Arad, *Weitzer János-utca* 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Fedák így ír:** Tisztelt doktor ur! Mikor abban a rendkívüli szerencsében részesültem, hogy az angol Felsőégek előtt énekelhettem, a Felsőégek asszony kérdésére, hogy mivel tüntetem el híres magyar szeplőimet, csak annyit feleltem: „*Havasí Gyopár Crém*“ Felsőégek! Gratulálok, mondta Ő kegyesen. Es ugyanezt mondom én Önnek. *Fedák Sári.* 5029

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok.** Telefon 816.

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle fölfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárban Arad, *Boros Béni-tér.* 4676

— **Legjobb cigarettafüvelék Kerpelnél.**

— **Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festőváznak Kerpelnél** kaphatók.

TARKASÁGOK.

(Nagyban és kicsinyben.) Még tavaly történt. Egyik aradi nagykereskedésben az egyik segéd megleckezvén magáról, a raktárból ellopott három vég finom szalagot. Azonban nem volt szerencséje, mert rájöttek. A segéd annyira megijedt és oly nagy bűnbánatot mutatott az arca, hogy főnöke megbocsátott neki és nem bocsátotta el.

— Majd elsején megfizeti a kárt — mondta neki.

— Eljött az elseje és a segédnek 60 koronát vontak le. A segéd panaszkodni ment a főnökhöz:

— Kérem főnök ur, három vég szalagért 60 koronát vontak le fizetésemből. Ez méltánytalanság.

— Miért?

— Mert kérem, pl. *Kohn Mór*nak épen most számláztak ötven véget, 14 koronával végenként.

A nagykereskedő flegmatikusan válaszolt:

— Az nagy különbség. *Kohn* nagyban vásárolt, maga meg kicsinyben lopott...

(Ölletes rabló.) Arad külvárosában, a Fejsze-utcában a minap kiraboltak egy iparost. Óráját, láncát és néhány koronáját vitte el a rabló, aki elég ötleletesen oldotta meg kockázatos feladatát. A rongyos ruhájú ember ugyanis alázatosan lépett elő az egyedül hazabandukoló iparoshoz és kérő hangon szólt:

— Ugyan kérem, nem tetszett találkozni most rendőrökkel?

Az iparos nyugodt hangon felelte:

— Nem láttam én barátom az egész környéken egyetlen rendőrt se. Talán valami baj történt?

A megnyugtató válasza a rongyos férfi ezt felelte dühös fenyegetéssel:

— Nem történt baj, de ha azonnal nem adja ide ami a zsebében van, akkor nagy baj lesz.

(A fürdőzés.) Ez a párbeszéd egy aradi kereskedő cég irodájában folyt le. A főnök az iránt érdeklődött a könyvelőnél, hogy mikor kezd meg szabadságát. És hová akar menni üdülni?

— Felső-Tátrafüredre szeretnék, főnök ur.

— Az lehetetlen! Lehetetlen!

— Lehetetlen? És miért főnök ur?

— Mert én meg Alsó-Tátrafüreden leszek! Csak nem lehet maga én fölötte!

Elutazás előtt óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatásv

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható — 30, 50. — és 1 koronás dobozokban
:: kizárólag ::

HÁNZU NESTOR

drogeria és illatszertároló

Arad, Weitzer János-utca 2

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségleteit állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájszerek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben. 187

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Terméskilátás Gyórokon. A napokban megtartott próbacseplésnél a buza keresztként 25—30 kilogrammot adott. Holdanként remélhető 6—7 mm. Kukorica elég szép, a mostani esőzés-től erősen fejlődik.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, július 23.

Az időjárással ismét elégedetlenek a gazdák, mert — mint mondják — a tulsok eső káros, amellyel megátolja a cseplést.

A gabonaüzlet irányzata szilárdul. A terméshírek nem kielégítőek.

Elkelt a mai piacon:		
800 mm. ó-uj-buza	22:00—22:20	
és ó-uj-buza	22:00—22:40	
100. mm. ó-árpa	19:20	
Uj-rozs	17:00	
Ó-zab	20:00	
800 mm. ó-tengeri	19:40	

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 23

Készárú.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv kielégítő, 20 ezer mm. 5 fillérral drágább.

Határidő.

	Dél	2 órai	zárás	zárás
Buza 1912. októberi	11.58	11.59	11.56	11.57
Buza 1913. áprilisi	11.90	11.91	11.87	11.88
Rozs 1912. októberi	9.33	9.39	9.35	9.36
Tengeri 1912. júliusi	8.96	8.97	8.81	8.82
Tengeri 1913. májusi	7.54	7.55	7.49	7.50
Zab 1912. októberi	9.42	9.43	9.40	9.41

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Július 23. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	108.20
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	87.45
Magyar koronajárdék 8 ¹ / ₂ ^o / _o	77.75
Magy. földt. kővény 4 ^o / _o	87.50
Horvát-szlavon földt. kővény	89.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	208.—
Tizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	87.50
Osztrák járadék ezüstben	90.50
Osztrák járadék aranyban	113.—

Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	87.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	21.05
Magyar hitelbank-részvény	851.—
Osztrák hitelintézeti részvény	651.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	716.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.67 ¹ / ₂
Londoni vista	241.25
Páris vista	95.45
10 márkás arany	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. július 23.

Buza (szokvány-minőség):			
16 kilogrammos	—	—	10.70 10.75
17	—	—	11.75 11.80
18	—	—	10.85 10.90
19	—	—	10.90 11.—
Buza (Temesvári keresk. áru):			
76 kilogrammos	—	—	10.65 10.70
Rozs	—	—	9.20 9.30
Arpa	—	—	9.75 9.80
Zab	—	—	10.15 10.20
Tengeri	—	—	9.25 9.30

Kőbányai sertésplac.

Július 23

Július 22. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 152—154 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 162—164 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 168—170 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi július hó 20. napján volt készlet 36435 drb. — 1912. július hó 21-én felhajtott 333 drb. — 1912. július 21-én elszállított 184 drb. — 1912. július 22. napjára maradt készletben 16634 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Boigár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1912. július 24-én, szerdán:

Az ördög pirulái.

Látványos bohózat énekkel és táncokkal 14 képben. Írták: Ferdinánd Lalone és Anical Bourgeois. Fordította: Fáy J. Béla. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Szeringinosz	Vároay Jenő.	Sára	Benkőné.
Babilás	Gyöző A.	Rodriguez	Cseh Ferenc.
Izabella	Vendrey V.	Bohóság	Nógrády M.
Szottinez	Huszár K.	Bernadillo	Herold Éde.
Albert, festő	Delly Lajos.	Bigaró	Vass Jenő.
Magloire	Dr Beregi S.	Nagynő	László Etel.

Kezdeté este 8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja
Ma szerdán, 1912. július 24-én:

1. Tengeri hajó. Látványosság. — 2. Feri és Pali. Kacagató. — 3. Viszály a mulatóhelyen. Dráma. — 4. Házasságvédő szent. Bohózat. — 5. Halálmező. Dráma.

Előadások kezdete délután 1/2 7 órától folytatódólagosan este 11 óráig.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1912. július 24-én

1. Mórítz és a képe. Humoros. — 2. Portugál szépségei. Természet után. — 3. A feledékeny. Dráma. — 4. Az öröklött kutya. Kacagató. — 5. A kövér asszony veszedelme. Mulatságos. 6. Szarvasok étetése Máriacellen. Látványos. — 7. A gyógyíthatatlan alkoholista. Társadalmi dráma.

Előadások délután 1/2 7 órától kezdve este 1/2 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

NYILTTÉR.*

Ovakodjék az elutazástól

a nélkül, hogy legalább egy doboz valódi Fáy-féle szódai ásványpasztillát ne vinne magával. Az utazás mindig bizonyos veszedelemmel jár: a levegő forró vagy száraz, sok a por, nagy légvonal stb. Mindezek a veszedelmek elsősorban a torok nyálkahártyáit érik, ezért szükség van kényelmesen használható övöszerekre, amelyek a veszedelmet azonnal elhárítják. Ilyen elismert szer Fáy valódi szódai ásványpasztilla, amely 1 korona 25 filléért minden gyógyszerárban, drogeriában stb. kapható 668f

Ujmenetrend

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő összes vonatok menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

:: Ára 12 fillér. ::

Valódi angol Sandalok

Egyedüli lerakat. Gyári szabott árak.

20—24	K. 4.50
25—26	" 5.—
27—30	" 6.—
31—35	" 6.50
36—42	" 7.50
43—46	" 9.—

Kapható: 241-VI

Kutányi J. Arad,

Vörösmarty-utca 1. Telefon 335.

Egy 2 középiskolát végzett
ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Egy elsőrendű

hazai élet- és gyermekbiztosító intézet

Déva, Vajda-Hunyad-és Brád-
don, (hol már jól beváltan
vezetve)

helyi képviselőt

kérés. — Ugyanott jó meg-
jelenésű úri emberek utazó
ügynököknek fixum és ma-
gas jutalék mellett

felvétetnek

Beválás esetén véglegesített-
nek. — Cím: kiadóhiva-
talban. — Telefon: 4740

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

455-912. g sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké f. hó 24-re kitűzött határidő beállításánál a libásdülő ut egy részének kockakövezése elkészítése iránt f. évi augusztus 5-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenyárgyalást tart belügyminiszeri jóváhagyástól feltételezetten.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparra gyakorlására engedélyvel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedélyvel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyekhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátott a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkésett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapható mintán az egységárák és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlatokhoz 5% bánompénznek a városi pénztárban való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánompénzt 10% biztcsitékra kiegészíteni.

7. Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészen eleget nem tenne, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot: már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kiteendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beérkezett ajánlatokat figyelembe nem vesszünk nemkülönbön pótajánlatokat.

Arad, 1912. évi július hó 21.

A gazdasági szék.

2805-1912. tlkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina” takarékpénztár és hitelintézet végrehajthatóan 212 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, illetve a m.-radnai kir. járásbíró területén lévő az óborsói 131. tlkvi A. I 1 26. rsz. 225, 312d, 322, 323, 324, 325, 446, 447, 451, 495, 652, 674, 983, 984, 985, 986, 1094, 1096, 1213, 1614, 1615, 1616, 1809 hrzisz. ingatlanokból Cserb Ruzsalin jutalékára 1179 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és annak megtartására határidőül 1912. évi augusztus hó 26-ik napjának délelőtt 1/2 órája Óborsa községi házához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fentirt ingatlan birtokjuttalék a kikiáltási ár kétharmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. Amennyiben ezen összeg el nem éretik az árverést a kikiáltott felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammalszámított és az 1881. évi november hó 1-én 3888. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál

előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Máriaradna, 1912. évi május hó 25-én.

Polgár, s. k.

4744 kir. járásbíró.

16356-912.

Hirdetmény.

Az 1912. évi június hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeirásai jegyzék 7 drb. ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1912. évi július hó 24-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adó felügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint: Lengyel Péter, Kolman Gyula, özv. Csobay Jánosné, Fűzes Berta, Baumgartner József, Szeitz Péter, Birkenhauer Miklós, kik italméresi engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adó felügyelőségnek, észrevételeket.

Arad, 1912. július hó 19.

A városi tanács.

Egy párisi hölgy levele.

Két évvel ezelőtt Morand urhölgyet gyomorbajok és bélfájdalmak fogták elő; az utóbbi négy hónap alatt haja annyira rosszabbodott, hogy nem mert többé nehezen emészthető ételt magához venni.

Minden étkezés után — írja — erős fájdalmaim voltak és az ételt mint nehéz ólomdarabokat érzem gyomromban. Majd reá forróságot, mely fejembe szállt; hozzá még nagyfokú idegességet, mely végképen kimerített, annál is inkább, mivel csak tejjel és nagyon könnyen emészthető étellel valék kénytelen táplálkozni.

Egy nap barátom rábirt engem egy evőkanálnyi Belloc-féle szén bevételére és rögtön utána felszólított, ennek meg egy darabka szárnyast.

Mily nagy volt csodálkozásom, mikor a húst könnyen megemésztém, ami azelőtt kinok nélkül soha meg nem történt. Emésztésem rövid idő alatt, mint egy varázsütésre ment végbe! Tovább folytattam a gyógymódot és azóta mindig a legjobb étvágyam van. Gyomorfájdalmaim megszűntek; már 5 éve vagyok egészséges semmiféle bántalmakban nem szenvedek.

Aláírott: Morand Lujza Rue du Gaz, Páris.

Morand urhölgy.

Valóban a Belloc-féle szénből elegendő minden étkezés után 2-3 kanállyal bevenni, hogy pár nap alatt még a legelhanyagottabb gyomorfájástól, mikor minden más gyógyszer sikertelen — megszabaduljon. A Belloc szén kellemesen hat a gyomorra, étvágyat gerjeszt, siettet az emésztést, megakadályozza a haszúrást; hibázhatatlan szer a telt gyomor és migraine ellen, mely rossz emésztés következménye, ugyszintén gyomorégés és felbőgés és minden egyéb gyomor- és bélbaj ellen.

Egy pohár tiszta vagy cukros vízben feloldandó és egyszerre vagy ha tetszik több kisebb nagyobb kortyokban beveendő.

A Belloc szénnek csak jótékony hatása lehet, ártani — senkinek sem árt, bármily adagban is lesz bevéve.

A Belloc-féle szén próbálták utánózni, azonban sikertelenül.

Tévedés elkerülése végett vigyázzunk, hogy a palack a „Belloc” védjeggyel és a vegyműhely címével legyen ellátva.

Maison L. Frère 19, rue Jacob, Páris.

U. J. — Azon személyek, kik a szénport nem bírják megszokni, tegyenek próbát Belloc-féle pasztillákkal.

Biztosan meggyőgyül az, ki mikor gyomorfájdalmi vannak, 2-3 pasztillát vesz be! A pasztillák tiszta Belloc szén tartalmaznak. Szájba véve és nyállal feloldva lenyelendők.

Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnyay Mátyas gyógyszerészeknél és minden jó gyógyszerésztárban. Nagyban Arad és vidékének: Vojtek és Weisznál.

KOVALD

fest,
tisztít,
mit

Hoffmann

Sándor

közvetit.

Kovald Péter és Fia

Budapest

vegytisztító és gőzmosógár aradi gyűjtőtelepe:

4741

Hoffmann Sándor-nál

ARAD, színház-épület.

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatsalonnak — alkalmas

utcai lakás kiadó

Bővebbet a kiadóban.

Ezen rovatban minden este egy-
esetben beiktatásuk ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések beiktatásának a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta esélyen keresztül — a sajtótervben a szöveg elír — vagy levélbélyegeken. Tudakosodásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. A kiadóhivatali telefon: 151. sz. (a jelzők levélkezelésére) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, választásig tartózkodandó az apróhirdetések díja a szöveg szövege szerinti, számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt hirdetések díjára a kiadóhivatalban a hirdetésre vonatkozóan a kiadóhivatali telefon: 151. sz. Kivételre díjra a kiadóhivatalban a hirdetésre vonatkozóan a kiadóhivatali telefon: 151. sz. Kivételre díjra a kiadóhivatalban a hirdetésre vonatkozóan a kiadóhivatali telefon: 151. sz.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alattküldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Tisztaműtű urileány

igazi uriember barátságát kéri, aki minden tekintetben támogatója, tanácsadója lenne. Cím: „Elhagyatva“ Főpostára posztresztante. Kérem e lapban jelezni. 4750

HÁZASSÁG.

Gazdag brazíliai hölgy,

egyedül álló, fiatal gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra lépne egészséges, jellemes emberrel, akár vagyontalanul is. Fides Berlin 18. 4784

Női írók,

vajtuk, legújabb, legdívatosabb írástokban Vojtek és Weisznál. II-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Pianino

fekete, jó karban lévő prima gyártmányú 800 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalba. 4725

Egy 3 éves

8 lóerejű és egy idősebb 10 lóerejű, de most nyomtatott s teljesen javított kir. állam vasúti cséplőgar-nitura eladó Kralovanszky Kálmán, Simonffyfalva Arad m. 4731

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fregoli“ szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos árban és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Egy jókarban levő

42 csos malomjártat vasállvánnyal, esetleg a helyszínen felállítva olcsón eladó. Bővebbet Braun féle festékkereskedésben Boros Benitérén. 4743

Ajánlok megvételre

cca 400 kg. vastag fehér táblás szalonnát 136 koronáért, cca 200 kg. tiszta sertésbőrt 144 koronáért 100 kilogrammonként. Hartmann Samu, Ferenc-tér 1. 4739

Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szerrel. Siker garantálva. II-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Kertészt

keresek október 1-re, ki gyümölcsös, veteményes és szőlőskertem mellett parkot gondozna. Esetleg részes művelésre. Személyes jelentkezés, Kronstein Ernőnél. Temesfűzkuton. 4732

Mechanikus

és ügynökök fix fizetés és jutalék mellett felvétetnek a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Arad, József főherceg-ut 9. 4738

Gyümölcs-ia

hernyók és mindenféle gyümölcspusztító rovarok ellen „Tabicotin Emulsio Vojtek“ a legjobb. Egy kísérlet mindenkit meggyőz. Vojtek és Weisz, Arad. II-5251

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész i odájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

Kiadó vagy eladó

családi ház kerttel E Választó-utca 1/b (Gyermekkorház mellett.) 4736

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

ÜZLETEK.

Régi, jömevetelő

fűszerüzlet sütődével kapcsolatban, betegség miatt, azonnal átadó. Cím kiadóhivatalban 4709

Vidéken

100.000 korona forgalmu vegyes kereskedés, italméréssel együtt, bérbeadó, esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4696

Sütőde

30 év óta fennálló, házzal együtt helyben, eladó. Cím a kiadóhivatalban 4749

Liköraromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

KIADÓ LAKÁS.

Lakás.

Modern két utcai szoba, elő- és fürdőszobával augusztusra kiadó. Péter-utca 2/c. 4737

Földszinti utcai lakás!

Egy 2 szobás utcai földszinti lakás, mellékhelyiségekkel, augusztus 1 re Szt.-Pál-utca 3. számú házban kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, a házban. 4745

KÜLÖNFÉLE.

Özvegy urinő

felvállal egy vagy két iskolás leányt a jövő tanévre teljes ellátásra. Cím a kiadóban. 4701

5 nagy tenyésztő,

1 nagy tenyészkakas eladó. Szőnyeg, négyszögű és futószőnyeg, jó állapotban kerestetik. Címek a kiadóhivatalba kéretnek. 4747

Ujarad

fűtőcáján egy nagy magtár azonnal kiadó. Bővebbet Fő-utca 20. gépüzlet. Telefon 7. 4748

Crisa!ádnál

teljes ellátást keres 2 főgimnáziumi tanuló ajánlatok Gyorsfutár vállalatához kéretnek. 4757

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-5251

Taxameteros
Bér-autok
Telefonszám
816

2881
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház.

ből arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökösy-tér 1. sz. 2321

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalom

nélkül gyórtisztító házi szer.

Iso édes, hatása gyors és biztos.

1 üveg utasítás-sal 40 fillér.

12 üveg franco K 4-80. Kapható

kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerárában 4675

ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Eladó egy jókarban levő, négy lóerős gáz-motor.

Cím a kiadóhivatalban.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron eladó.